PAZAR
27 TEŞRİNİSANİ 1932
7 inci sene No. 2442
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Tekaüt Kanununa Bir Madde Ilâve Edildi..

Bir skandala Doğru mu?

İngiltere ve Fransa tarafından 15 kânunuevvelde vadesi gelen borç taksitlerinin tecili için yapılan müracaata Amerika hükûmeti namına verilen cevap, Londra ve Pariste heyecan uyandırmıştır. İngilterenin bu tarihte tediye edeceği para, 95 milyon, Fransanın taksiti de 20 milyon dolardır. Hoover moratoryomundan evvel, İngiltere ve Fransa Almanyadan tamirat borcu namı altında aldıkları paradan bu taksitleri Amerikaya tediye ediyorlardı.. Binaenaleyh sağ ellerile Almanyadan aldıklarının bir kısmını sol ellerile Amerikaya vermekte idiler.

Hoover moratoryomu, bir sene müddet Almanyanın tamirat tediyatını ve İngiltere ile Fransa'nın borçlarını tecil etti. Geçen temmuzda Hoover moratoryomu biter bitmez, İngiltere ile Fransa Lausanne'da Almanya ile anlaştılar ve tamirat tediyatı hakkında bir itilâf imzaladılar. Bu itilâf ile Almanya ileride götürü bir meblâğ tediye etmeği kabul etmekte ise de tamirat bedeli namı altında bundan böyle tediyat yapılacağı şüphelidir. Binaenaleyh tamirat borcunun ilga edildiği iddia edilebilir.

Almanyanın alacaklısı olan devletler, Lausanne'da bu itilâfa varırken, Amerikanın da kendi alacaklarından vazgeçeceğini ümit etmişlerdi. Gerçi Amerika iki neyi hesap arasında bir münasebet olmadığını resmî ağızlarla bir çok defalar tekrar etmiş ise de, İngiltere ve Fransanın böyle bir ümide kapıldıkları Amerikaya borçların tecili için vaki olan son müracaatları ile de anlaşılmaktadır.

Amerika Cümhur Reisi Hoover, yeni intihap edilen ve martta iktidara geçecek olan Roosevelt ile görüştükten sonra İngiltere ve Fransanın müracaatlarına cevap vermiştir. Hoover bu cevabında borçların tecili için İngiltere ve Fransa tarafından makul bir sebep dermeyan edilmediğini söyledikten sonra Amerikanın, bir taviz mukabilinde borçlardan vazgeçebileceğini bildirmektedir. Acaba bu taviz ne olabilir? Amerikada intihabat mücadelesi devam ederken Hoover ile Roosevelt beynelmilel borçlar meselesini mevzuu bahsettikleri zaman, müphem surette bir tavize de temas etmişlerdi. Hoover, Amerikan emteasına karşı borçlu devletlerin gümrük tarifelerindeki tahdidatın kaldırılması muvafık olacağını bildirmişti. Roosevelt ise, öyle bir itilâfa varılsın ki demişti, beynelmilel ticaret inkişaf etsin ve bundan hâsıl olacak kâr, borçları tediyeye tekabül etsin.

Hoover tarafından Roosevelt ile görüştükten sonra verilen cevap, bu iki prensibi telif eder mahiyettedir. Yani Amerika, bu borçlardan ancak beynelmilel ticareti genişletecek ve Amerika mallarına piyasaları açabilecek bir iktısadi anlaşmaya mukabil vazgeçebilecektir. Tabiidir ki bu etraflı tedbirlerin müzakeresi zamana mütevakkıftır. Hoover, bunların müzakeresini ileriye bırakarak şimdilik 15 kânunuevvelde vadesi gelen taksitlerin tediyesini istiyor.

İngiltere ve Fransa, Amerikanın şartlarını ne derece kabul edebilirler? Bilhassa İngiltere Ottava'da ellerini bağladıktan sonra Amerika ile böyle bir pazarlığa nasıl girişebilir? Bunlar ayrı meselelerdir. İngiltere ve Fransanın şimdi istedikleri 15 kânunuevvelde vadesi gelecek olan taksitlerin tecilidir. Hoover de bunu yapamıyor. Çünkü evvelâ mümessiller meclisinin, yani parlamentonun bu borçları tecil veya tenzil etmemek hususundaki bir kararı ile elleri bağlanmıştır. Gerçi meclis 5 kânunuevvelde yani borçların tediyesine on gün kalarak içtima ediyor. Ve Hoover meclisten tecil talebinde bulunabilir. Fakat giderayak bunu yapmak istemiyor. Bunların tediye edilmemesinden çıkabilecek siyasî, iktısadî ve malî müşkülât nihayet kendisinden ziyade Roosevelt'i alâkadar eder. Roosevelt te daha marta kadar iş başına geçmiyecektir. Binaenaleyh Amerika üç ay hükûmetsiz kalacak bir memleket demektir. Şu itibarla hükûmetsiz ki birinci derecede mesuliyeti mucip olan işleri hal ve intaç etmeğe yaklaşmak isteyen bir hükûmet yoktur.

İngiltere ve Fransa, Amerikanın tecil hususundaki red cevabı üzerine, Lausanne tamirat mukavelesinin suya düşeceğini bildirmişlerdir ki, bu itilâfın akdinden sonra Amerika ile anlaşılamadığı takdirde tamirat meselesinin yeni den tetkik edileceği hakkında İngiltere ve Fransa arasındaki itilâfta bu mealdedir. Binaenaleyh Amerikanın cevabı beynelmilel alacak verecek işlerini büsbütün karıştırmıştır. Amerika, İngiltere ve Fran da Lausanne mukavelesine rağmen, Almanyadan tamirat borçlarını istemeğe kalkışmışlardır ki, Almanyanın bu nam altında para tediye edeceğine ihtimal verilenunuevvelden sonraki meseledir. Şimdiki halde ya İngiltere ve Fransanın 15 kânunuevvelde taksitleri tediye etmeleri, yahut ta bankacıların tabirile "tediye hu- maları lâzım gelmektedir ki, bütün dünyanın alacaklısı olan iki büyük devletin böyle bir vaziyete düşmesi, kapitalist âlemi için emsalsiz bir skandal olur.

Mecliste hararetli müzakereler oldu. Maarif ve Maliye Vekilleri uzun izahat verdiler..

Tekaüt Kanununa ilâve edilen muvakkat mad de müzakere edilirken münakaşalar oldu..

Divanı Âlî ve İstiklâl Mahkemeleri mahkûmların n tekaüt hakları iade edildi. Tarihî evrak hakkında vekillerin izahatı

ANKARA, 26 (Milliyet) — Meclis bugün Kâzım Pş. Hz. nin riyaseti altında toplandı. Bulgaristana satılan ve bilâhare istirdat edilen tarihî evrak hakkında Maarif ve Maliye Vekilleri mühim izahat vermişlerdir. Vekillerin Refik Şevket B. in sual takririne verdikleri cevaplar endişeleri bertaraf edecek mahiyette idi. Hükûmetin bu işleri tanzim hususundaki ciddî faaliyeti memnuniyet uyandırdı. Takrirlerin sahibi cevabında bu havayı tebaruz ettirdi. Bu münasebetle de matbuatın tarihî evrak işinde oynadığı faydalı hizmeti kürsüden şükranla ifade etti.

Son bir sual daha sordu:

— Bulgaristana gidip gelen evrakin içinden kıymetlileri seçilip Papalık kütüphanesine satılmış. Bu doğru mudur?

Maarif Vekili cevabında:

— Buna dair Vekâlette resmî ve hususî malûmat yoktur, dedi.

Refik Şevket B., Maliye Vekilinin izahatında bu evrakın satılması mes'ulleri hakkındaki tahkikatın cereyanı kısmına işaret eyleyerek:

— Demekki DevletŞurası marttan beri hâlâ tahkikatla meşgüldür, dedikten sonra sürat lüzumunu tebaruz ettirdi.

Maliye Vekili M. Abdülhalik ve Maarif Vekili R. Galip Beyler

R. Şevket ve H. Fehmi B. ler

Hesabı kat'ı raporu

Bir hesabı kat'ı raporu hakkında encümeni namına izahat vermek üzere kürsüye gelen Ali B. (Rize) sürekli alkışlara mazhar oldu. Oturduğu yerden daima kürsüdekilerin mizaha yarayan sözlerini kaçırmayıp nükteler savuran bu sempatik meb'usa arkadaşları sevgilerini alkışlarla ifa de etmiş oldular.

Tekaüt kanunu

Tekaüt kanununun elli üçüncü maddesinin tadiline ve kanuna bir muvakkat madde ilâvesine dair lâyihanın müzakeresi hararetli oldu. Divaniâli ve İstiklâl mahkemeleri tarafından bu kanun mer'iyeti tarihine kadar vicahen veya giyaben herhangi bir suçtan dolayı mahkûm olanların mahkûmiyet hadlerine bakılmaksızın tekaüt ve yetim maaşları haklarının bu maddenin mer'iyeti tarihinden itibaren iadesine dair olan muvakkat maddeye ilk itirazı Besim Atalay Bey yaptı, kürsüden haykırdı:

— Cinayettir. Bu Meclisten böyle şey çıkmaz hırsızlık etmiş çalmış.

Emin B. (Eskişehir) Encümenin vaziyeti tenvir etmesini, izahat verilmesini istedi. Reşit B. (Gaziantep) kanunun heyeti mahsusa kararlarına da şumulu olup olmadığını sordu.

Bütçe Encümeni reisi vaziyeti izah etti. Esbabı mucibe mazbatasında mesele etrafında sarih iza-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Soy Adları

Hükûmet tarafından Soy adı hazırlanacak

ANKARA, 26. (Milliyet).— Dahiliye Vekâletinde soy adları hakkında hazırlanan lâyiha ikmal edilmiştir.

Lâyihanın son aldığı şekle göre soy adı kullanmağa herkes zorlanacak birinin soy adını diğeri kullanmıyacaktır. Tarihi adları şimdi kullanmakta olanlar lâyiha kanun haline geçtikten sonra bu adlarla olan münasebetlerini tevsik edecekler, ve soy adlarının konulmasında Türkçe dil kaidesi göz önünde tutulacaktır.

Ad bulamayana hükûmet ad bulacaktır, bunun için soy adı olacak adlar hazırlanacaktır.

Kanun çıktıktan sonra köy ve mahalle muhtarları kanunun tatbikile alâkadar tutulacaklar ve halk tarafından birer beyanname verilecektir.

Tatbikat için ayrıca bir talimatname yapılacaktır.

Birinci Umumî Müfettişlik

Nevzat B. Seyfi Pş.

ANKARA, 26 (Milliyet) — İbrahim Tali Beyin münhal meb'usluklardan birine intihabı takdirinde Umumî Müfettişliğe Gümrük Muhafaza Kumandanı Seyfi Pş. veya Ankara Valisi ve Belediye Reisi Nevzat Beyin tayini ihtimali kuvvetlidir.

İzmir Valisi

IZMIR, 26 (Milliyet) — Vali Kâzım Paşa öbür gün Ankaraya hareket edecektir. Kâzım Paşanın Umumî Müfettişliğe tayin edileceği kuvvetli bir surette rivayet edilmektedir.

Suriyede Türk tütünü

Teşebbüs vaki ise de henüz müsbet birşey yok

Dün bir refikimiz İnhisar İdaresinin Suriye tütün satışını üzerine almak için bazı teşebbüslerde bulunacağına dair bir haber neşretmiştir.

Hüsnü Bey

Bizim aldığımız habere göre Suriye hükûmeti, son zamanlarda tütün satışının almış olan şirketin imtiyazını feshetmiş ve Suriye de tütün satışını hükûmet inhisarı altına almağa karar vermiştir.

Tütün inhisarının Beyrut muteahhidi, Şam'da bulunduğu sırada bundan haberdar olmuş ve Millî fabrikalarımız namına Suriye hükûmeti nezdinde teşebbüsatta bulunmuştur. Bu hususta henüz müsbet bir şey olmadığı gibi, İnhisar idaresi tarafından da Suriye hükûmeti nezdinde resmî bir teşebbüste bulunulmamıştır.

Terkos şirketinin devri için müzakereler

Dün müşterek bir toplanma oldu

Şirketin demirbaş eşyası ve vesaiti tespit ediliyor..

Fen İşleri müdürü Ziya B.

Terkos Şirketi Müdürü M. Castelnau, refakatında Hukuk Müşaviri olduğu halde dün Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Beyi ziyaret etmiştir.

Bu ziyaret esnasında Terkosun İstanbul Belediyesine devir ve tesellümü etrafında görüşülmüştür.

İçtima esnasında Belediye Fen Heyeti Müdürü Ziya Bey de bulunmuştur.

Haber verildiğine göre Şirket Müdürü devir hakkında tekliflerini söylemiş ve bunun etrafında müzakerat cereyan etmiştir.

Evvelce de yazıldığı gibi Terkos Şirketi yeni sene başında Belediyeye geçecektir.

Komisyonun dünkü içtimaında şirketin demirbaş eşyasını tesbit etmekle de meşgul olmuştur. Şirketin bütün eşya ve tesisatı şimdiye kadar tesbit edilmiştir. Komisyon kânunusani başına kadar Beyoğlu dairesinde sık sık içtimalar yaparak devralınacak menkul ve gayrimenkul bütün eşya ve emvali tesbit edecektir.

Terkos mahkûm oldu

Avukat Münim Mustafa ve Ali Beyler tarafından Terkos Şirketi aleyhine fazla para istendiği iddiasile açılan dava dün bitmiş ve Terkos Şirketi mahkûm olmuştur. Ali B. 17 lira vermesine mukabil Terkos, Ali Beyin evine su tesisatı yapacak ve masarifi muhakemeyi de ödeyecektir.

Şirket Müdürü M. Kastelno

Kararname, piyasaya yeni hareket getirdi

Yeni kontenjan evvelkinden daha geniş tutulmuştur

Yeni listenin mütebariz tarafları

Yeni kontenjan kararnamesi dün İstanbul gümrüklerine tebliğ edilmiş ve derhal tatbikine başlanmıştır. Kararnameye merbut kontenjan listesinin kânunusani aymdan itibaren tatbikine başlanacaktır.

Yeni kararnamenin evvelce neşredilen diğer kararnameden ayrı mütebariz hususiyetleri vardır. Yeni kararnamede sanayicilere ait iptidai maddeleri ihtiva eden A ve D listeleri tevsian yeni kararnameye de ilâve edilmiştir. Keza F listesindeki eşya Sıhhiye Vekâletinin müsaadesine bırakılarak kıymeti mecmuu 600 bin liraya iblâğ edilmiştir. Yeni kararnameye bir de V listesi ilâve edilmiştir ki, bu listedeki mevad İktısat, Maliye ve Ziraat Vekâletlerinin müsaadesile kontenjan harici olarak ithal edilecektir. Bu listede bilhassa ussare halinde, ham halde, nim veya temamen tasfiye edilmiş bütün şekerler, şeker tortusu, çiğ kahve her nevi çay, buhar kazanları, her nevi müteharrik makineler, sabit veya nim sabit buhar makine ve türbinleri, traktörler, su, hava ve benzinle müteharrik motörler, elektrik motörleri, akümülâtör ve piller, değirmen, hamur, makarna, sucuk imaline mahsus makineler, vagonlar bulunmaktadır. Bunları ithal etmek zaruretinde olanlar ait oldukları Vekâletlere müracaatla müsaade isteyeceklerdir. Madenler ihtiyacı için getirilecek eşya da İktısat Vekâletinin müsaadesile kontenjan harici olarak ithal

(Devamı 6 ıncı sahifede)

İstanbulda 11 aşı istasyonu işe başladı..

On iki yaşına kadar çocuklara aşı yapılıyor..

Kızıl salgınına karşı İstanbulun muhtelif 11 semtinde teşkil edilen aşı istasyonları dünden itibaren faaliyete başlamışlardır.

İstasyonlarda 12 yaşına kadar her müracaat eden çocuğa aşı yapılmaktadır. Dün yüzlerce kişi, aşı istasyonlarına çocuklarını götürüp aşılatmışlardır. Öğrendiğimize göre, kızıla tutulanlar arasında 35 - 40 yaşına vâsıl olanlar da vardır. Ancak Sıhhat Vekâletinin emri olmadığından 12 yaşından yukarı olanlara aşı yapılmamaktadır. Cağaloğlunda, Kuzguncukta ve daha bazı yerlerde 40 - 45 yaşında kimseler kızıla tutulmuşlardır. Kızıl küçük yaştakilerde nisbeten daha hafif geçmekte, yaşı ilerlemiş olanlarda tesiri daha vahim olmaktadır. Sıhhat Müdürü Ali Rıza Bey dün 12 yaşından yukarı olanlara aşı tatbik edilmemesinin sebebini soran bir mu

Dün işe başlıyan bir aşı istasyonunda

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Hükûmetin daveti ile M. Zarhi Rusyadan geldi. İstiklâl Harbi filme alınacaktır.

(Yazısı iç sahifededir)

Limanda Yeni idare

Hükûmete gösterilmek üzre bir proje hazırlandı

Liman şirketi müdürü Hamdi Bey bu hafta için İktısat Vekâletile temasta bulunmak üzere tekrar Ankaraya gidecektir.

Aldığımız malûmata nazaran, İstanbul limanın inkişaf ve intizamla faaliyetini temin için alınması lâzım gelen tetbirler etrafında tetkikat yapılmış ve bir proje tanzim edilmiştir. Bu proje kat'ı bir mahiyette olmamakla beraber, liman idaresinin müstak-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Bir dostluk tezahürü: İtiç vapurunda ziyafet

Tarihî tefrika: 26

93 felâketleri ve İgnatief

Ahmet Mitat Ef. gizli içtimaa niçin alınmadı?

Dedi.

Reşat Bey,

"— Mabeyn Feriki Etem Paşa efkârca münevver bir zata benziyor. Ondan cemiyetimiz

Mitat Pş. Şurayı Devlet Reisliğinde..

istifade edebilir. Bir de Mektebi Harbiye muallimlerinden Süleyman Bey (1) vardır. Onu da almalıyız.,,

Mütaleasında bulundu.

Ayetullah Bey,

"— Tuna valisi Mithat Paşanın hamiyet ve salâbeti cümlenizin malûmudur. Şurayi Devlet Riyasetinde Şurayi Devleti bir nevi Millet Meclisi haline koymağa himmeti hatırlardadır. Bu zatı Cemiyetimize bağlamak münasiptir.,,

Fikrini ortaya attı.

Manastırlı Mehmet Rifat B. Refik Bey, Kemal Paşa Zade Sait Bey, Esat Muhlis Paşa Zade Sadullah Bey, Recai Zade Ekrem Bey, Ahmet Mithat Efendi, Ahmet Vefik Efendi (2) , . . . gibi birçok gençlerin de adı anıldı.

Kemal Bey, Ahmet Vefik için,

"— Delidir. Kendisine güvenilemez.,,

Ahmet Mithat Efendi için de,

"— Daha tecrübe edilmelidir.,,

Dediği cihetle bu ikisi hakkında karar verilmedi. Buna mukabil Karadeniz yalılarında halka vazlarda bulunan' "Küçük hoca, diye şöhret alan Ali Suavinin, Fatih Dersiamları arasında fikir serbestliği, cüretkârlık ile nam kazanan Veliyed din Efendinin Cemiyete alınmaları münasip görüldü.

Mehmet Bey,

"— Vüzera arasından da adam kazanalım. Mütercim Rüştü Paşanın ahvali hazıradan ne kadar mükedder olduğu malûmdur. Şirvanî zade Rüştü Paşa, Hüseyin Avni Paşa, Mahmut Nedim Paşa, Redif Paşa, bize çok müfit olabilirler. Ülemadan Sahip Molla Bey de vadır."

Teklifini ileri sürdü.

Kemal Bey,

"— Saltanata hizmetle melûf olan bendegân haşeratından ben korkarım. Bu paşalar, eğer hürriyet taraftarı iseler, bize müzaheret etsinler. Fakat Cemiyete alıp esrarımıza mahrem etmekte tehlike vardır. Yarın bir nezarete veya sadarete geçerlerse ilk işleri Padişaha yaranmak için bizi elevermek olur.,,

Diye itiraz etti. Bunun üzerine hamiyeti meşhur olan büyük adamların cemiyete aza alınmaktan ziyade, müzaheret'

Hüseyin Avni Pş.

kazanılması, bununla beraber yeni gireceklere yürek kuvveti olmak üzere bunların cemiyetle beraber olduklarının ima edilmesi kararlaştı.

Akşam dönen gençler, günün yorgunlukları arasında yeni bir istikbalin fedakârları olmak sıfatını kazanmış olmak sevincile, Halicin arkasından batan güneşin son ışıklarını yeni doğan bir güneş gibi görüyorlardı...

(Devamı var)

(1).Abdülâzizi tahttan indiren 93 muharebesinde Rumeli ordularına kumanda eden meşhur Süleyman Paşadır.

(2) Sonra Meclisi Mebusan Reisi, Başvekil ve Dahiliye nazırı olan meşhur Ahmet Vefik Paşadır.

HARİCİ HABERLER

Bu rejimi cebren ortadan kaldırmalı

Hitler neşrettiği bir beyannamede böyle söyleyor..

Başvekâlete kim gelecek?

BERLİN, 26 A.A. — Volff Ajansı bildiriyor: İyi ve doğru malûmat alan mahfillerden öğrenildiğine göre daha evvelce yeni mükâlemelerde bulunmağa lüzum görüldüğünden reisicümhur, yeni kabinenin teşkili vazifesini bugün de kimseye tevdi etmiyecektir.

Bu karar, sabahleyin duyulunca, azçok bir hayret uyandırmıştır. Bu kararın verilmesine saik olan sebebin bir "Reisicümhur" kabinesine karşı ne gibi bir vaziyet alacaklarını anlamak için milli bir temerküz hükûmeti teşkili hususunda hesaba katılmaları lâzım gelen fırkaların fikirlerini yoklamaktan ibaret olduğu söylenmektedir. Yalnız sosyalist milliyetçilerden bu hususta istimzaçta bulunulmıyacaktır.. Teşkili düşünülen bu "Reisicümhur" kabinesinin teşekkül tarzının evvelki kabinelerinkinden farklı olacağı da söylenmektedir.

Asıl mesele, yeni kabineye kimin riyaset edeceğini anlamaktan ibarettir. Bu hususta 3 ihtimal derpiş edildiği rivayet olunuyor:

1 — Yeni kabinenin Von Papen'in riyasetinde teşkili; Von Papen, reisicümhur Hindenbourg'un tam itimadını haiz bulunmaktadır. Ancak Von Papen'in bilhassa merkez fırkalarının şiddetli muhalefetile karşılaşması muhtemeldir.

2 — Leipzig Belediye reisi M. Geordeler'in riyasetinde bir hükûmet teşkili; M. Geordeler'in merkez fırkaları azasının, Bavyera halkçılarının ve Alman milliyetçilerinin yardımını elde edeceği mu hakkak görülmektedir. Bu takdirde M. Goerdeler, Reichstag meclisinde 200 reylik bir ekseriyet esası temin edebilecektir.

3 — En son ihtimal olarak jeneral Von Schleicher'in riyaset edeceği bir kabine teşkili;

Von Schleicher, şimdiye kadar çok ihtiyatlı ve çekingen bir vaziyet muhafaza etmiştir. Fakat yeni kabinenin teşkili vazifesini - reisicümhur tarafından böyle bir teklif yapıldığı halde - reddetmiyecektir.

Sosyalist milliyetçiler, Hitler'in riyasetinde olarak teşekkül etmiyecek her kabineye karşı amânsız surette muhalefet edeceklerini bildirdiklerinden bu hususta hesaba katılmamaktadırlar. Fakat son günlerde gözetilen iktısadî kalkınma hareketini müşkilâta uğratmamak için bir "Reisicümhur" kabinesi teşkiline ne dereceye kadar ses çıkarmıyacaklarını anlamak üzere sosyal demokratların fikirlerinin yoklanması muhtemeldir.

Hitlerin beyannamesi

BERLİN 26 A.A. — Hitler, bir beyanname neşreylemiştir. Bu beyannamede deniliyor ki:

"Hükûmet buhranını halle yardım için Berlin'e çağırıldım. Halbuki hakikatta von Papen kabinesini kurtarmak ve benim için yeni bir 13 ağustos hazırlamak maksadile çağırıldım. Bana tevdi olunan vazife, icrası kabil olmayan bir takım şartlara tabi tutulmuş idi.

Fakat Alman milletinin çektiği derin iztirap dolayısiyle bütün fırkaların maksatlarını aydınlatmak istidadını gösteren bir tekifi ortaya sürmeğe karar verdim. Bu teklifin reddi, Hindenbourg'un müşavirlerinin memnuniyetini mücip olmuştu.

Vaziyet bu merkezde oduktan sonra şimdiki rejimi velevki cebren olsun ortadan kaldırmak zaruridir.

Bunu yaparken milletin batması tehlikesini de göze aldırmak lâzımdır.

Kass ta çekildi

BERLİN, 26. A.A. — Voff ajansından: Kass Reisicümhur tarafından kabul edilmiştir. Merkez fırkası reisi ile Bavyera halkçıları reisi müşarünileyhe bir ekseriyet kabinesinin mesai programına ait müzakerelere iştirak edeceklerini vadetmişlerse de nasyonal Almanlar, nasyonal-sosyalistler bundan imtina etmişlerdir.

Bu sebebe binaen M. Kass yeniden fırkalarla temas etmekten vaz geçmeği talep etmiştir.

Reisicümhur kendisine sarfetmiş olduğu mesaiden dolayı teşekkür etmiştir. Kabine buhranının önüne geçmek için yegâne çare bir riyaseticümhur kabinesi teşkilidir.

Başvekil ihtimal yarın tayin edilecektir. Yeni başvekilin yine. M. von Papen olacağına dair emareler mevcuttur. Kabine tadilâtının önümüzdeki hafta zarfında yapılması muhtemeldir.

Taksit gününe kadar bir şey olacak mı?

Ingiliz gazetelerine Amerika ısrar ederse parayı vermeli

LONDRA. 26. A. A. — Harp borçları hakkında İngiltere tarafından verilmiş olan notaya cevaben göndermiş olduğu notada M. Stimson şöyle diyor:

" İngiliz teklifinin ehemmiyetini ve bu teklifi serdetmeğe saik olan vaziyeti tamamile müdrik bulunuyorum.

Böyle mühim bir meselede İngilterenin tekliflerini ciddî surette hesaba katmak lâzımdır."

M. Stimson, borçlar meselesinin yeniden tetkiki meselesinde Amerikanın vaziyetini tayin edecek ve netice üzerinde müessir olacak olan esasla şartları ve bu baptaki kuvvet ve tahdidatı hatırlatmaktadır.

M. Stimson bu gibi hususatta nihaî kararı vermek hakkının kongreye ait olduğunu ehemmiyetle kaydeylemektedir.

Mümaileyh, Amerikanın borçlar meselesinin tamamile Avrupaya ait olduğu noktai nazarında ısrar etmiş olduğunu beyan eylemektedir.

15 Kânunuevvel tarihinde yapılması lâzım gelen tediyatın tehiri için İngiliz notasında yapılan tekliften bahseden M. Stimson, bu tehir meselesinde kuvvei icraiyenin salâhiyeti dahilinde olmadığını ve İngiliz notasında kongre tarafından nazarı itibare alınabilecek hususat mevcut bulunmadığını ilâve eylemektedir.

M. Stimson, diyor ki:

" Hükûmetimiz ve milletimiz, bu tediyatın icrası suretile mevcut itilâfların muhafaza ve ipkasına o kadar büyük bir ehemmiyet atfetmektedir ki bu keyfiyet, mezkûr tediyatın tehiri lehinde ileri sürülen zahiri esbabın cümlesine faik bulunmaktadır.

Bu tediyatın icrası suretile meselenin heyeti umumiyesine temas etmek imkânının artırılmış olacağı kanaatindeyim."

Fransız notasına verilen cevap

PARİS, 26. A.A. — Fransız notasına verilen cevabın esbabı mucibesi İngiliz notasına verilmiş olan cevaptakilerin aynıdır. M. Stimson, Amerika hükûmetinin borçlar meselesini daima harpten mütevellit tamirat meselesinden farklı tutan bir siyaset takip etmiş olduğunu hatırlatmaktadır.

İngiliz gazetelerine göre

LONDRA, 26. A.A. — Ekser gazetelere göre Müttehidei Amerika borçların tediyesi lüzumunda ısrar edecek olursa borçları behemehal ödemek lâzımgelecektir.

M. Mac Donald ümitvar

LONDRA, 26. A.A. — M. Mac Donald Retford'da irat etmiş olduğu bir nutukta harp borçlarının bir tarihçesini yapmıştır.

Mümaileyh, bilhassa son 3 ve 4 hükûmetin takip etmiş oldukları siyasetin cihanı bu kâbustan ve bu yüklerden kurtarmak olduğunu söylemiştir.

Hali hazırdaki İngiliz - Amerikan müzakerelerinden bahseden hatip şöyle demiştir:

Müzakeratın neticesinin ne olacağını söyliyemem. Fakat hakikî müşterek bir gayret sarfedildiği ve her iki taraf kendilerini birbirlerinin yerlerine koydukları takdirde 15 Kânunuevvel tarihinin aşılmasına istikbal de meselenin yeniden tetkik edilmesine ve bu husus hakkında derin temmüllerde bulunulmasına medar olacak bir hal suretinin bulunmamasını hiç te zannetmem.

Başkaları borçlarını vermeyince

LONDRA, 26. A.A. Birmingham'da bir nutuk irat eden M. Heville Chamberlain, Amerikan notası hakkında mühim beyanatta bulunmuştur.

Mümaileyh, şu sözleri ilâve etmiştir:

" Sıkıntılarımızın henüz sonuna gelmedik. Etrafımızda birçok karışık ve müşkül meseleler vardır. Bunlardan birisi son zamanlarda pek ziyade müstaceliyet kesbetmiştir.

Önümüzdeki Kânunuevvel ayının ilk 15 inde hükûmet , bu ana kadar üzerine yüklenmiş olan en müşkül ve en ağır kararlardan birini almak mecburiyetinde kalacaktır.

Borçlularımızdan hiçbir para alamadığımız bir zamanda tediyat yapmamızın istenileceğini hiç te tahmin etmiyorduk.

M. Roosevelt'in bir nutku

VASHINGTON, 26 A.A. — M. Roosevelt, borçlu devletlerin Amerika ile diplomasi tariki ile temasa girmeleri lâzım geldiğini beyan etmiş ve borçluların münferiden alacaklılarıla daima temasa gelebileceklerini ve alacaklının da borçluların mutalealarını teveccühle ve dikkatle dinleyip tetkik etmesi lâzım geleceği mutaleasında bulunduğunu ilâve eylemiştir.

Mançuri'de Katliâm mı?

Gönüllü Çin kuvvetleri yok edilmiş

TOKİO, 26 A.A. — Rengo Ajansı bildiriyor:

Harbiye nezaretine gelen haberlere nazaran Mançuri'nin şarkî şimalindeki gönüllü kuvvetler, hemen yokedilmiş gibidir. Orada şiddetli kış mevsiminin başlaması üzerine bunlar hareketlerini durdurmağa ve teslim olmağa mecbur kalmışlardır.

Geçende 250 kadar Japonu rehine olarak tevkif eden Sou-Pin Ouan, Japon makamatı ve Mançuri hükûmeti tarafından teklif edilen uzlaşma şeraitini kabul etmediğinden Japon Mançuka askerleri kat'î hücuma karar vermişler ve şimdi Tchitchihar'ın garı istikametine ilerlemekte bulunmuşlardır. Bu hareketin Mançuri'deki gayri muntazam kuvvetlere karşı alınan sonuncu hareket olduğu zannolunmaktadır.

Bugün bütün Mançuri'deki gayri muntazam kuvvetlerin miktarı geçen senekinin üçte biri nisbetindedir.

Japonlar tekzip ediyor

TOKİO, 26 A.A. — Londradaki Çin menabiinden gelen ve Japon kıtaatının Mançuride katliam yapmış olduğuna dair olan haberler burada büyük bir infial tevlit etmiştir .

Hükûmet namına resmen beyanatta bulunan bir zat, bu haberlerin tamamen asılsız ve Cenevre mahafili üzerinde bir tesir husule getirmek maksadile ortaya çıkarılmış olduğunu beyan etmiştir.

Ya cenevrede?

CENEVRE, 26 A.A. — Milletler Cemiyeti konseyi, dün saat 15,30 da M. de Valera'nın riyaseti altında toplanacak idi. Rüznameye, Bolivya - Paraguay ihtilâfının tetkiki, Irak - Süriye hududunun tahdidi, Zloty'nin Danztig demiryollarında tedavülü ve Çin - Japon ihtilâfı meseleleri mevcut idi.

Celsenin en mühim olan mevzuu, Mançuri meselesidir. Konsey, müzakeratın başlangıcında lord Lytton'un beyanatını dinliyecektir.

Lytton komisyonu, evvelki gün toplanmıştır. Komisyon, rapora ilâve edilecek hiçbir şey olmadığına müttefikan karar vermiştir.

Mesele halledilmeyor

TOKİO, 26 A.A. — Japonya, Mançurinin müstakil bir devlet olarak teşekkül etmesi dolayısile 9 devlet misakının Mançuriye tatbik edilemiyeceği mütaleasındadır.

Yalnız mezkûr devlet tarafından kabul edilmiş olan bazı teahhütler ve meselâ "açık kapı" siyaseti müstesnadır.

Hariciye nezareti namına resmen söz söyleyen bir zat, şöyle demiştir:

"— Çin-Japon ihtilâfı Milletler Cemiyeti tarafından halledilemediği takdirde bu meselenin 9 devlet misakını imza etmiş olan devletlere tevdi edilmesi muhtemeldir.

İtalya kralının Mısır kralına telgrafı

ROMA 26 A.A. — Mısır kralı, İtalya kralına bir telgraf çekerek kendisini bu kış ziyarete geleceğinden dolayı pek memnun olduğunu bildirmiştir. İtalya kralı, telgrafla cevap verek teşekkür etmiş ve kral, bu sene "Güzel memleketinde" selâmlamak zevkine nail olacağını ümit etmekte bulunduğunu ilâve eylemiştir.

SON DAKİKA

Tasarruf Haftası hazırlıkları

İZMİR, 26 (Milliyet) — Millî İktısat ve Tasarruf Cemiyeti bugün toplandı. İçtimada gazeteci, muallim ve doktorlardan mürekkep bir neşriyat şubesi tefrik edilmiştir. Ayni zamanda incir, üzüm bayramı olan tasarruf haftasının pogramı da hazırlanmağa başlanmıştır. Haftanın ilk günü muhtelif yerlerde incir pazarları merasimle açılacaktır.

Muhtelit Encümenin tetkikatı

ANKARA, 26 (Milliyet) — Muhtelit Encümen bu sabah saat onda Yunus Nadi Beyin riyasetinde toplandı. Encümen Mazbata Muharrirliğine Vasfi Bey (Balıkesir), Kâtipliğe de Sait Azmi Bey (Kayseri) seçilmiştir. İçtimada İhzarî Encümenin mazbatası tetkik edilmiştir.

Tabiiyet Işleri Talimatnamesi

ANKARA, 26 (Milliyet) — Tabiiyet işlerinin ne suretle yapılacağı hakkında Dahiliye Vekâleti tarafından bir talimatname hazırlanmıştır. Talimatnameye göre bu işler vilâyetlerde bir ay, merkezde 15 günde intaç olunacaktır.

Uç türlü gemek 25 kuruşa

İZMİR, 26 (Milliyet) — Memurlar Kooperatifi öğleleri üç türlü yemeği 25 kuruşa vermeğe başlamıştır.

Emniyet Umum Müdürlügünde

ANKARA, 26 (Milliyet) — Emniyet Umum Müdürü Muavinliğine Umumî Müfettişlik Asayiş Müşaviri Şükrü Bey, Altıncı Şube Müdür Muavinliğine de Beşinci Şube Şefi Şükrü Bey tayin edilmişlerdir.

Dil Cemiyetinin faaliyeti

ANKARA, 26 (A.A.) — T. D. T. C. Umumî Kâtipliğinden: Merkez Heyeti naklettiği yeni binada esaslı çalışmalarına başlamıştır. Lengüstik ve filoloji, derleme, Gramer ve sentaks kollarının azası bu hafta içinde toplanmaya çağırılmıştır. Kollar çalışmaları için lâzım olan proğramı hazırlamakta ve aza arasında işbölümü yapmak için ilk toplanmayı beklemektedirler. Her kol kendi çevresindeki dil işlerinde esaslı tetkiklere başlamıştır. Bu cümleden olarak gramer kolu, türkçenin terkip ve iştikak yollarile kök türetme işindeki kuvvetlerini tetkik etmektedir. Bu kuvvetleri, fransızca, ingilizce, almanca gibi büyük medenî dillerin terkip ve iştikak kabiliyet ve yollarile ölçmekte ve kararlaştırmaktadır, Bu tetkikler neticesinde ıstılahları yaratmak işlerinin anayollarını göstermek mümkün olacaktır. Merkez Heyeti bundan sonra her gün toplanacaktır.

Tayyare Cemiyeti kongresi

ANKARA, 26 (A.A.) — Türk Tayyare Cemiyeti beşinci kongresi yarın saat 14 te Ankara Halkevi salonunda aktedilecektir. Kongreyi Cemiyetin Fahrî Reisi Başvekil İsmet Paşa Hz. açacak, reis ve kâtip intihabı yapıldıktan sonra Umumî Merkez Heyetinin raporu okunacaktır. Kongreye iştirak edecek murahhasların adedi 147 dir. Merkez Heyetinin raporunda bugün yedi yaşına giren Cemiyetin son iki senelik geliri merkez ve şubelerin çalışmaları hakkında malûmat verilmekte bilhassa halkımızın hava müdafaasına yardım için Cemiyete gösterdiği yüksek müzaheretten minnet ve şükran bahsedilmektedir.

Fırka Grupunda müzakereler

ANKARA, 26 (A.A.) — C. H. Fırkası grupu bugün de Meclis Heyeti Umumiyesinden sonra, Afyon Meb'usu Ali Beyin riyasetinde toplanarak Ziraat Vekâletine ait işlerin müzakeresine devam etmiş ve bitirmiştir. Yarın ve öbür gün Tayyare Cemiyetinin kongresi münasebetiyle müzakerelerini salı gününe tehir etmiştir. Salı günü İktısat vekâletine ait işlerin müzakere ve münakaşasına başlanacaktır.

Karadenizde şiddetli fırtınalar

SINOP, 26 (A.A.) — Karadenizde devam eden şiddetli fırtına hasebile muhtelif bandıralı otuzu mütecaviz vapur limana iltica etmiştir.

Troçki Kopenhagda

Meşhur konferansını bugün verecek

KOPENHAG, 26 A.A. — Dangesbyheder gazetesinin verdiği bir habere göre, M. Troçki, henüz odasından dışarı çıkamamıştır. Bir soğuk algınlığından rahatsız bulunan Troçki, bugün de odasında kalacaktır.

Troçki, konferansını yarın saat 10 de verecektir.. Duhuliyelerin devzii için alınan ehemmiyetli bir ihtiyat tedbirlerine rağmen Troçkinin konferans salonuna geldiği ve salondan dışarı çıkacağı zamanlar bazı arbedeler vukuundan korkulmaktadır.

M. Painleve'nin sıhhati

PARİS 26 A.A. — M. Painleve'nin sıhhî vaziyetinde mahâlâ bir salâh hasıl olmuştur. Doktorlar fazla çalışmadan mütahassıl umumî bir yorgunluk müşahede etmişler ve bir günlük mutlak istirahat tavsiyesine bulunmuşlardır.

Silâhlar Meselesi

4 ler veya 5 ler tekrar toplanacak

BERLİN, 26 A.A. — Siyasî mahfillerde silâhları azaltma meselesini görüşecek ve Cenevre'de toplanacak bir 4 ler veya 5 ler konferansının toplanması ihtimali derpiş edilmektedir.

Dahili siyaset hakkında zimamdarlar ile istişarede bulunmak üzere Hariciye Nazırı Von Neurath'ın bugün Berlin'e gelmesi muhtemeldir.

Hukukça müsavilik meselesi

BERLİN, 26 A.A. — Wolff Ajansı bildiriyor: Mançuri meselesini tetkike memur Milletler Cemiyeti komitesinin içtimaı üzerine Almanya'nın hukukça müsaviliği meselesi hakkında Cenevre'de gelecek hata bazı mükâlemeler yapılmasına ihtimal verilmektedir.

İngiltere, Amerika ve İtalya hükûmetleri, bu husus hakkındaki fikirlerini hiçbir şüpheye mahal bırakmıyacak surette açıktan açığa daha evvelce bildirdiklerinden artık mesele İngiliz hariciye nazırı sir John Simon'un ikinci teşrinin 17 sinde yaptığı beyanata Fransa'nın da iştirak edip etmiyeceğini anlamaktan ibaret kalmıştır

Bulgaristanda tevkif edilen 8 meb'us

SOFYA, 26 A.A. — Devletin emniyeti hakkındaki kanunu ihlâl ettiklerinden dolayı tevkif edilen sekiz komünist meb'usun teşrii masuniyetleri meclis kararile refedilmiştir.

Yeni Yunan Maliye Nazırı

ATİNA 26 A.A. — Constantin Anghélopoulos, Maliye Nazırlığına tayin edilmiştir.

Helouan vapuru kazasının tafsilâtı

ISTANBUL, 26. A.A. — Lloyd Triestino kumpanyasının İstanbul - Tryeste lüks ekspres postasını yapan 7156 tonluk Helouan vapuru, dün sabah Çanakkale boğazında Akbaş mevkiinde mevzii sis yüzünden önünü göremiyerek ve cereyanlara kapılarak karaya oturmuştur. Gemi, bu sabaha kadar yani 24 saat kendi vesaitile kurtulmağa çalışmışsa damu vaffak olamamış ve kazanın vukuuakabinde kaza yerine gelmiş olan Türk Gemi Kurtama şirketinin La Nina tahliyesinden imdat istemiştir. Gemi Kurtarma şirketi, ayni zamanda İstanbuldan Sezar tahlisiyesini de yollamıştır.

Kazazede vapurda 117 yolcu ve 300 ton yük bulunuyordu. Lloyrd Triestinonun Abbazia vapuru, Dedeağaçtan gelerek kazazede vapurun yolcularını ve tüklerini alarak servise devam etmiştir

Banka hilekârlıkları

PARİS 26 A.A. — Müstantik, ecnebi eshamı kuponlarını tediye etmek için Pariste gizli bir büro açmış olan Cenevrenin Lombard Odier bankasının mümessili kont Chabriganc'ı zan altına aldığı gibi mumaileyhin kâtibi Matmazel Sachenault'u da şeriki cürüm sıfatile zan altına almıştır. Müstantik, Zürihteki İsviçre bankasının muhtelif Fransız bankalarında ki matlûbatına vaz'ıyet etmiştir.

Demiryolu faciaları

LEİPZİG, 26 A.A. — Bir Berlin ekspresi, yol üzerinde manevra yapan bir lokomotife çarpmıştır. 21 yaralı vardır.

Chaco'da

SANTİAGO DE CHİLİ 26 A.A. — La Paz'dan bildiriliyor Parage kıtaatı tekrar toplanmaktadır. Sükûn hüküm sürmektedir.

Fransanın açığı

PARİS 26 A.A. — Bütçe nazırı 1931 - 32 bütçe senesine ait vaziyet hakkında nazırlar meclisine izahat vermiştir. 931-32 hesap senesine ait acık 5 milyar 600 milyondur.

Mektep kitaplarında talebeden 200000 lira fazla alınmış mı?

Ekonomi

Zeytinyağı borsa açığını kapatmıyor

Zahire borsası daha bazı maddelerin de borsada muamele görmesini isteyecek

Zeytinyağının Ticaret ve Zahire Borsasında muameleye tabi tutulduğu malûmdur. Aldığımız malûmata göre, Borsada günde 40 - 50 fıçı zeytinyağı satılmaktadır. Vasatî bir fıçı 100 kilo hesabile satılan miktar günde vasatî 5000 kiloyu bulmaktadır.

Bunun Borsa resmi, üst üste kilosu yarım liradan binde 2 den günde 5 lira tutmaktadır.. Borsanın malî vaziyetini düzeltebilmesi için diğer başlıca maddelerin de Borsaya alınması zarurî görülmektedir.

Dün gelen buğday

Son günlerde buğday müvaredatı çoğalmıştır. Dün Anadolu'dan şehrimize 73 vagon ve Trakya'dan 195 çuval buğday gelmiş ve borsada muamele görmüştür..

Sovyetlerin İzmirde mübayaatı

Sovyetler bu sene İzmir mıntakasından külliyetli valeks sipariş etmişlerdir.

İkinci kânun nihayetine kadar İzmir fabrikaları gece gündüz çalışarak, siparişleri ikmal edeceklerdir.

Balıklar yolda bozuluyor mu?

Ticaret odası ihraç olunan balıklarımızın yolda bozulduğu hakkındaki şikâyetleri ve bunun sebeplerini tetkike devam etmektedir.

Bu hususta şimdiye kadar muhtelif müesseseler muhtelif mütalealarda bulunmuşlardır. Balıklarımızın sıcaktan bozulduğunu iddia edenler olduğu gibi, dinlendirilmeden ihraç edilmesin buna sebep olduğunu söyleyenler de vardır.. Balıkçılık müfettişliği de Odaya yazdığı bir tezkerede balıkların bozulmasına sebep olarak tuzların fena cinsinden intihap edildiğini ve tuzlamanın iyi yapılmadığını öne sürmektedir.

Yağlı tohumlar

İtalya hükûmeti yağlı tohumlardan alınan gümrük resmini artırmıştır. Yeni tarife ofiste mevcuttur.

Samsundan ihracat

Son hafta içinde Samsun mıntakasından 8912 kilo tütün, 1300 sandık yumurta ihraç edilmiştir. Bu yumurtalardan 1061 sandık İspanyaya, 55 sandık İtalyaya, 154 sandık Marsilyaya sevkedilmiştir.

Sarıkamıştan gelen peynirler

Sarıkamıştan şehrimize mühim miktarda kaşarpeyniri gelmektedir.

Sarıkamış peynir tacirleri Ticaret Odasına müracaat ederek esasen peynirlerden kâr etmediklerini hattâ yol masrafını güç çıkardıklarını halbuki 2 kuruş oktruva resim alındığını yazmakta ve İstanbul belediyesinin bu resmi kaldırması temennî edilmektedir.

Egede palamut

Ege mıntakasının bu seneki palamut rekoltesi 38-38 milyon kilo tahmin edilmektedir. Mıntakanın geçen sene rekoltesi 42 milyon kilo, evvelki sene rekoltesi 31 milyon kilo idi.

1932 senesi mahsul iptidasında mıntakada mevcut stok miktarı takriben 10 milyon kilo, geçen sene ayni tarihlerde 5 milyon kilo, evvelki sene ayni tarihlerde de 5 milyon kilo idi.

Bu sene mevsim iptidası olan Eylûlden Teşrinievvel nihayetine kadar İzmir Borsasında 2,200,000 kilo palamut satılmıştır.. Geçen sene ayni tarihlerde Borsada 2 milyon 214,000 kilo ve evvelki sene 2,327,000 kilo satılmıştı.

Beher kantarı 40 okka itibarile İzmir Borsasında bu senenin eylûl ve teşrinievvel aylarında ve geçen sene ile evvelki senenin ayni aylarında cereyan eden vasati fiatler şu suretle tesbit edilmiştir:

	Tırnak kuruş	Kaba kuruş
Eylûl - 1932	190-228	115-150
İ. Teş - 1932	180-227	130-167
Eylûl - 1931	234-259	150-222
İ. Teş - 1931	263	151-195
Eylûl - 1930	304	140-220
İ. Teş - 1930	331	263

Palamutlar dahilden İzmir'e sevkedildikten sonra bunlar ameleler vasıtasile muhtelif nevilere ayrılır ve bu suretle ihraç olunur. Bununla beraber palamutlardan hulâsa yapan iki fabrika İzmir'de faaliyettedir. Bu hulâsaların da kısmı azamı hariç memleketlere gönderilir.

Ege mıntakasında afyon

İzmir Ticaret Odasının bir raporuna göre, Ege mıntakası dahilinde 1932 senesi zarfında istihsal olunan afyon miktarı 45,355 kilo, ve haşhaş tohumu miktarı 947,901 kilo tahmin edilmiştir. Mıntakanın geçen seneki afyon rekoltesi 348,793 kilo, haşhaş rekoltesi 11,462,332, evvelki sene afyon rekoltesi 262,500 kilo, haşhaş rekoltesi 11,775,265 kilo idi.

Bu sene zarfında her kazanın istihsal ettiği afyon ve haşhaş tohumu miktarı aşağıda gösterilmiştir:

İhracat: 1 temmuzdan teşrinievvel 1932 nihayetine kadar İzmir limanından ecnebi memleketlerine 39,974 kilo afyon ihraç edilmiştir. 175 kilo İngiltere'ye 355 İtalya'ya 77,060 Fransa'ya, 2,998 Almanya'ya, 1,847 Holanda'ya, 431 Amerika'ya, 26,638 Mısır'a 475 İsveç, Norveç ve Danimarka'ya sevkolunmuştur.

Romanyaya gönderilen paketler

Romanya hükûmeti, son ittihaz ettiği bir karar mucibince, Macaristan ve Yugoslavya hariç diğer bütün ecnebi memleketlerden gelecek posta paketleri için menşe şahadetnamesi ibrazı mecburiyetini ilga etmiştir.

Kırkağaçta tütün satışı

AKHİSAR, (Milliyet) — Epeyce uzun süren müşküllerden sonra tütünlerimiz de inhisar idaresi ve tüccar tarafından 90 ilâ 150 arasında fiatlar ile satılmıştır. Üzümlerimiz de daha evvel satıldığından, halkın yüzü güldü ve memlekette para buhranı zail oldu. Ayni zamanda bankaların da tütün ziraına ayrıca kredi vermeleri muhtemeldir. Bu sene yine Akhisarda tütün oldukça fazla miktarda zeredilecektir. Çünkü memlekette halkın dörtte üçü tütün

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

26 Teşrinisani 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
Ist dahili	96,	Elektrik	—
Şark d.yolları	8,20	Tramvay	—
D. Muvahhide	57,—	Tünel	—
Gümrükler	8,75	Rıhtım	19,50
Saydi mahi	7,—	Anadolu I	88,20
Bagdat	7,75	„ III	38,70
T. askeriye	7,75	„Mümessil	39,90
İzmir Belediye İstikrazı	94		

ESHAM			
İş Ba. Nama	10,10	Bomonti	23,40
„ „ Hamilin	10,15	Terkos	33,3/4
„ „ Müessis	120,—	Çimento Ar.	7,90
Anadolu	24,30	Ünyon dey.	25,—
Reji	4,30	Şark dey.	2,15
Şir. hayriye	14,—	Balya	2,50
Tramvay	50,50	Şark m. ecza	2,80
Umumi sigorta	11,—	Telefon	15,25

ÇEK FİATLARI			
Paris	12,05	Prag	15,94
Londra	6,80	Viyana	4,07,14
Nivyork	47,20	Madrit	5,78,93
Milano	9,23	Berlin	1,98
Brüksel	8,45	Varşot	4,21,55
Atina	83,59	Peşte	3,56
Cenevre	2,45	Bükreş	80,71
Sofya	66,30	Belgrat	34,95
Amisterdam	1,17,23	Moskova	10,70,75

NUKUT (Satış)	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	171,—	1 şilin, Av.	28,—
1 isterlin	710,—	1 pezeta	17,—
1 dolar	213,—	1 mark	50,—
20 liret	218,—	1 zeloti	24,—
20 f. Belçika	118,—	1 penga	32,—
20 drahmi	27,—	20 ley	25,—
20 f. İsviçre	82,3—	20 dinar	69,—
20 leva	27,—	1 Çernoveç	—
20 florin	85,—	1 Altın	9,20
20 kur Çek)	24,—1	1 Mecidiye	90,20
		1 Banknot	2,37,—

Birleştirme İşi bitiyor

İnhisarlar Umum müdürü tetkik seyahatinden döndü

Tütün, tuz ve müskirat İnhisarlarının Anadolu Vilâyetlerindeki tevhit teşkilâtını tedkik etmek üzere seyahate çıkmış olan İnhisarlar Umum Müdürü Hüsnü B. Ankaraya uğradıktan sonra şehrimize gelmiştir. Hüsnü B. dün bize yapılan tevhit teşkilâtı hakkında şu izahatı vermiştir:

— Bu seyahatimde Trabzon, Erzincan, Erzurum, Kars, Artvin tevhit teşkilâtını Trabzonda yaptım. Sonra Samsun'da da Giresun ve Sinop teşkilâtını tanzim ettim. Tokat teşkilâtını da yerinde, Malatya ve Sivas teşkilâtını Sivas'ta yaptıktan sonra, Vekâletle temas etmek üzere Ankaraya gittim.

Tevhit işlerinin mühim kısmı bitmiştir. Yalnız Konya, Adana, Gaziayintap ve Diyaribekir teşkilâtı henüz yapılmamıştır; bunlarda Kânunuevel zarfında bitirilecektir.

— İnhisarlar ne zaman Ankaraya nakledilecektir?

—Vekâlet 1 Haziranda Merkezî Dairelerin nakli için emir vermiştir: Burada kalacak daireler henüz malûm değildir.

Tuz fiatı

— Tuz fiatının pahalı olduğundan bahsediliyor, ucuzlatılması mevzuubahis midir?

— Hudut mıntakalarında bilhassa hayvanatı çok olan Kars havalisinde altı aydanberi tuzun fiatı yarıya indirilmiştir. Kağizman ve Kulp memlâhalarında tuz, 1932 Haziranından beri üç kuruşa satılmaktadır.

Bu sene, geçen senenin ayni aylarına nazaran 700 bin kilo kadar fazla satış yapılmıştır. Bu ucuzluğun diğer mıntıkalara teşmil edilip edilmemesi hakkında henüz bir karar verilmemiştir.

— İstanbulda tuz fiatında ihtikâr yapıldığı iddia ediliyor?

— Dahilde tuz satışı İnhisar altında değildir. Herkes, memlâhalardan ve ambarlardan resmî satış fiatlarımız üzerinden tuz alabilir. Bu itibar ile tuz satışı inhisara tabi olmiyan diğer emtia satışı gibi serbest rekabet şeraiti dahilinde cereyan etmektedir.

Yeni lüks sigaralar

— Yeni nevî sigara da çıkarılacak mı?

— Evet, lüks çeşit olarak, hediyelik diye satılmak üzere, bir nevi sigara çıkarmak istiyoruz; fakat fiatı henüz tekarrür etmemiştir.

— İnhisar idaresi için bir mütehassis celbedilecek mi?

— Bütçemizde, İnhisarların Heyeti Umumiyesine şamil bir mütehassıs celbi için tahsisat yoktur. İdaremizde esasen bazı mütehassıslar vardır, şarap, kimya ve likör mütehassısları gibi. Bunlardan başka yeniden mütehassıs getirtileceğinden haberim yoktur."

Hüsnü B. bundan sonra Amerikaya şarap ihracı hakkındaki teşebbüslerden malûmatı olmadığını ve idare ye böyle bir müracaat vaki olmadığını söylemiştir.

Gazi çiftliğinde tatbikat

Ziraat Müdiriyeti Gazi Çiftliğine âlâtı ziraiye ve demir aksamı öğrenmek için üç talebe göndermiştir.

Muğla Hemşeriliği

Şimdi Gireson Valisi bulunan Salih Cemal Bey, bundan evvel Muğla Valisi idi. Eski Mülkiye Müfettişi ve iyi bir idareci olan Salih Cemal Bey, Muğla'da bulunduğu esnada faaliyeti ile kendisini sevdirmiştir.

Salih Cemal B.

Bu defa içtima eden Muğla Belediye Meclisi Salih Cemal Beyin Muğla hemşerisi olmasına karar vermiştir.

Muğla Cümhuriyet Halk Fırkası İdare Heyeti Reisi Cemal ve Belediye Reisi İskender Beylerin imzalarile çekilen aşağıdaki telyazısı ile bu karar Salih Cemal Beye bildirilmiştir.

"Bugün içtima eden Belediye Meclisi mümtaz şahsiyetinizi, müsbet işlerinizi, güzel hatıranızı hürmetle yat ve tebcil etmiş ve ittifakla Muğlanın fahrî hemşerisi olmanız kararını vermek suretile unutulmaz eserleriniz karşısında minnet ve şükranlarını ifadeye çalışmıştır. Hürmetlerimizi arzey-

Maarifte

Pahalı Kitaplar

Ankaradaki komisyon tetkikatına başladı

Mektep kitaplarının pahalı olduğu hakkında vuku bulan ihbar üzerine Maarif Vekâleti Ankarada bu işi tetkik etmek üzere bir komisyon teşkil etmiştir. Komisyon İstanbul kitapçılarının malûmatlarına müracaat edecektir. Bu seneki kitap satışında 200 bin liralık fazlalık tahakkuk ederse henüz kitap borçlarını ödemiyen mekteplere bir tamim gönderilerek yeni fiyat listesi çıkıncaya kada tediyatın tehiri bildirilecektir.

Tıp Talebe Cemiyeti kongresi

Tıp Fakültesi Talebe Cemiyeti senelik kongresi salı günü Halkevinde yapılacaktır.

Tahrirî yoklama

Lise ve ortamekteplerde birinci tahrirî yoklamalar bu ay başında başlayacak ve on beş gün devam edecektir.

İstiklâl Harbine dair Bir film

Rus sinemacıları filmin çevrilmesine yardım edecekler

Rus Sovyet sinema müesseseleri mümessili M. Zarhi dün İliç vapuru ile şehrimize gelmiştir. Türkiye hükûmeti Türk inkılâbına ait bir film çevrilmesine karar vermiş ve bu hususta Rus sinema teşkilâtına müracaat etmiştir. M. Zarhi de hükûmetimizin daveti üzerine şehrimize gelmiştir. M. Zarhi, tiyatro müellifi ve senaryo muharriridir. Şimdiye kadar "Sen-Petersburg'un sonu" ve "Ana" filmlerinin senaryosunu yazmıştır. M. Zarhi dün Rus sefiri M. Suriç ile görüşmüştür, Hükûmetle temas etmek üzere bugün Ankaraya gidecek ve filmin senaryosunun yazılması hakkında bazı muharrirlerimizle görüşecektir.

M. Zarhî dün bize demiştir ki:

— Buraya Türk hükûmetinin davetî üzerine geliyorum. Maksat istiklâl mücadelesi mevzuu üzerine, Türk ve Rus sinema ve artistleri ve rejisörlerinin iştirakile sesli bir film çevirmektir. Bu film kısmen Rusya ve Türkiyede çevrilecektir. Böyle muazzam bir filmi Türkiyenin yardımı olmadan yapamazdık. Türkiye sinemacılığın Rusyada terekki etmiş olduğunu nazarı dikkate alarak, bize müracat etmiştir. Bu filmin nasıl olacağı henüz malûm değildir. Mevzu tamamen tespit edilmemiş ise de film istiklâl mücadelesine dair olacaktır.

Filmin senaryosu Türk muharrirlerile müşterek olarak yazılacaktır. Aktörler hakkında da tekarrür etmiş bir şey yoktur.

Esas maksadımız harsî sahada Türklerle birlikte çalışmaktır, bu film de buna bir başlangıç olacaktır."

Cemal Beyin irtihali

Vakit gazetesi tahrir heyetinden ve muallim Halûk Beyin pederi Belediye Hesap İşleri Müdürü Cemal Bey evvelki gece sabaha karşı anî olarak vefat etmiştir. Cemal B. Mülkiyeden birincilikle mezun olmuş, İstanbul Defterdar Vekilliğinde, mulga muhasebeyi hususiye müdürlüğünde bulunmuş çalışkan, dürüst bir memurdu. Cemal Beyin vefatı Belediye için büyük bir kayıptır.

Cemal Beyin cenazesi dün öğle vakti Beşiktaşta Valdeçeşmesinde ki hanesinden kaldırılarak Yahya Ef. dergâhındaki aile kabristanına defnedilmiştir.

Mütevaffanın ailesine ve Halûk Beye taziyetlerimizi beyan ederiz.

Cemal Beyin yerine muavin Kemal B. Belediye Hesap İşleri-

Hususî Hastaneler

Etıbba Odası noktai nazarında musir!

Hususî hastanelerin Ticaret odalarına kaydedilmeleri meselesi etrafında çıkan ihtilâfın nihayet mahkemeye intikal etmiş bulunduğu malûmdur. Etıbba Odası Reisi Tevfik Salim Paşa ihtilâf hakkında demiştir ki:

— Etıbba Odası hususî hastanelere dair olan noktai nazarını Vekâlete bildirmiştir. İşin bundan sonraki safhasını bilmiyorum. Bizim kanaatimize göre, hususî hastaneler ticaretane değildirler. Bundan dolayı da Ticaret odalarına kaydedilmeleri mecburiyeti yoktur.

Etıbba odaları varken ayrıca Etıbba Muhadenet Cemiyetine lüzum olup olmadığını soruyorsunuz, Etıbba odaları nimresmî bir teşekküldür. Muhadenet Cemiyeti ise doktorlar arasında meslekî tesanüdü korumak için tesis edilmiş hususî bir birliktir. Ve tabiatile Etıbba odalarının vücudü, Muhadenet Cemiyetinden bizi müstağni bırakamaz."

Aidat vermiyen doktorlar

Bazı doktorlar aidatlarını vermediklerinden dolayı Etıbba odası haklarında mahkemeye müracaat etmişti. Etıbba Muhadenet Cemiyeti Odaya müracaat ederek bu doktorların aflarını istemiştir.

Tütün Kanunu

"Yeşil tahrir,, nasıl müdafaa ediliyor?

Evvelki günkü başmakalemizde, yeni hazırlanan (Tütün ve Tütün İnhisarı Kanunu lâyihası)nda, tarlada (yeşil tahrir) in, Avrupa'da olduğu gibi fennî usullere raptedilmemiş bulunduğundan bahsedilmekte, lâyihanın alâkadar Vekâletlerce bu noktadan tadil edileceği ümidi izhar olunmakta idi.

Tütün Kanunu tadilâtına ait müzakerata iştirak eden âzadan bir zatin verdiği malûmata göre, bir tarlada henüz nebat yeşilken kaç kilo tütün alınabileceğini hatasız olarak tahmin etmek mümkün görülememiştir. Bu hususta muhtelif tarlâlarda tatbikat ta yapılmış, fakat bütün tahminlerin az çok hatalı olduğu neticesine varılmıştır..

Bu tetkikat meyanında muhtelif Avrupa memleketlerinde cari tahrir ve tahmin usulleri de tetkik edilmiştir. Ezcümle Fransa ve İtalya'da yeşil tahririn kök ve yaprak adetlerine kadar sayılarak fennî usullerle yapıldığı anlaşılmıştır. Ancak o memleketlerde tahsisi mühendis ve fen memurlarının yaptıkları, bizde ise bu elemanların kâfi olmadığı görülmüş, tütünlerimizin hususiyeti, zürain tarlasından ne kadar mahsul alabileceğini pek iyi bildiği için fazla tahmine itiraz edebileceği de nazarı dikkate alınarak tarlanın mesahasından sonra mahsulün kemali dikkatle tahmini esası kabul edilmiştir. İnhisar idaresi, tahminin daha fennî şekilde her mıntakada tarlaların yaş, kuru ve mutedil senelerde üç defa fidan ve yaprak adetlerinin sayılması, bu yapraklardan temsilî olanlarının tartılması ve bunların kuruduktan sonra da veznedilerek arada fark nazarı itibare alınarak, yaşken tahmin edilen mikdardan bittenzil çiftçiden müteba ki miktarın zimmet diye aranması yolunda bir teklifte bulunmuştur. Bu teklif, bu usulü lâyikile tatbik edecek elemanların azlığı ileri sürülerek kabul edilmemiştir. Buna mukabil yeşil tahminde tesbit edilen miktarın kuruda % 10 noksanı için zürraın takibata maruz tutulmaması esası konulmuş ve bununla yeşil tahrirden mütevellit hatalardan zürraın mümkün olduğu kadar az mutazarrır olması gayesi istihdaf edilmiştir.

Fazla olarak % 10 dan fazla noksan da, kaçağa gitmediğine kanaat hâsıl olursa takip edilmiyecek, aksi takdirde beher kilo ve küsuru için noksandan 5 lira hafif para cezası alınacaktır. .

Yeni lâyiha pek yakında B.

Tasarruf Haftası

Bu sene de vitrin müsabakası açılacak

Millî İktısat ve Tasarruf Cemiyeti, Tasarruf Haftası için hararetli hazırlıklarına devam etmektedir. 6 kânunuevvelde fırka merkezinde başlıca alâkadarların iştirakile büyük bir içtima yapılacak ve haftaya ait program kat'ileştirilecektir. Şimdiden esas hatları hazırlanmış bulunan programa nazaran hafta esnasında

1 — Mekteplerde tasarrufa dair konferanslar verilecek ve piyesler temsil edilecektir.

2 — Hutbelerde tasarruf umdelerinden bahsolunacaktır. .

3 — Sinemalarda yerli malına ait filimler gösterilecektir.

4 — Tayyarelerle yerli malından hediyeler atılacak, bu meyanda üzüm, incir ve fındıklar da bulunacaktır.

5 — Yerli malından en güzel Vitrin tertip edecek ticaretaneler arasında, geçen senelerde olduğu gibi, müsabakalar tertip edilecek ve muvaffak olacaklara mükâfatlar verilecektir.

6 — Radyoda tasarruf ve yerli malı lehinde konferanslar verilecektir.

7 — Halkevinde de yerli malı için konferans verilecek ve tezahürat yapılacaktır.

8 — Sokaklara yerli malı lehinde bez ilânlar asılacak ve duvarlara afişler yapıştırılacaktır.

Bunlardan başka, şekerciler, pastacılar ve lokantacılar arasında üzüm, incir ve fındıktan nefis pasta imalı için ilk defa olarak müsabaka yapılacak, birinciye madalya, ikinciye takdirname verlecetkir.

Bu müsabakada muvaffak olacaklara ayrıca yerli malından hediyeler tevzi edilecektir. Müsabakanın günü ayrıca kararlaştırılacak ve bir jüri heyeti iştirak edecek müesseseleri dolaşarak muvaffak olanları seçecektir .

Mahkemelerde

Caminin Tahtaları

Kahveci mi sökmüş müşterisi mi?

Atik Ali paşa camisinin tahta perdelerini sökmekten suçlu olan kahveci Halit Efendiyle Vehbi isminde bir adamın muhakemelerine dün İkinci Ceza mahkemesinde başlanılmıştır. Mahkemeye suçlulardan yalnız Halit gelmiş, Vehbi gelmemiştir. Halit mahkemede cürmünü inkâr etmiş:

— Tahta perdeleri ben sökmedim, Vehbi sökmüş. Vehbiyle pek o kadar yakın tanışıklığım yoktur, o kahveme gelir, gider bir müşteridir. Maamafih Vehbi caminin tahta perdelerini de söküp kerken görmedim, demiştir.

Muhakeme Vehbinin aranılıp bulunması ve zorla mahkemeye getirilmesi için başka güne bırakılmıştır.

Tefevvühatta bulundu mu?

Dün İkinci Ceza mahkemesinde hükûmet ricalimizle kanunlarımıza söven bir adamın muhakemesine başlanılmıştır.

Davanın maznunu Petro ismindeki bir Rumdur. Petro geçen Cümhuriyet bayramı gecesi Sandıkburnunda bir meyhanede hem hükûmet ricalimiz hem de kanunlarımız aleyhinde tefevvühatta bulunmuş, hattâ küfretmiştir.

Fakat dün mahkeme huzurunda cürmünü sureti katiyede inkâr etmiş ve demiştir ki:

— Ben böyle şeyler yapmam kendimi bilirim.

Fakat Sandıkçı Ali, Celâl, Mustafa, Cemil, Muhlis, Agop, ismindeki şahitler Petronun:

— Allah belâsını versin, böyle kanun mu olur? diye kanunlarımıza sövdüğünü, fakat devlet ricalimize küfrettiğini duymadıklarını söylemişlerdir.

Muhakeme, gelmemiş olan Cafer isminde diğer bir şahidin celbi için başka bir güne bırakılmıştır.

Bir dostluk tezahürü

Tamirden sonra sefere başlıyan İliç vapurunda bir ziyafet

Geçen sene Rus Seyrisefain acentesinin İliç vapuru Çeşme açıklarında kayalıklara oturarak ehemmiyetli surette hasara uğramıştı. İliç vapuru Türk Gemi kurtarma şirketinin Alemdar vapuru tarafından kurtarılmış ve tamir edilmek üzere Sivastopol'a gitmişti. İliç vapuru 90 bin lira sarfile mükemmel bir şekilde tamir edilmiş ve makine aksamı kâmilen değiştirilerek yeni bir hale getirilmiştir Yeniden sefere başlıyan İliç vapuru dün Odesadan limanımıza gelmiştir.

Vapurun Türk bahriyelileri tarafından sarfedilen fedakârlıklar sayesinde kurtarılması Sovyet mehafilinde büyük bir memnuniyet uyandırmıştır. Bu sebeple İliç vapuru kaptanı M. Yefimoviç ve ikinci kaptan M. Kaminski tarafından bir ziyafet verilmiştir. Ziyafette, Sovyet konsolosu M. İviling, ile Tas ajansı muhabiri M. Yablonski hazır bulunmuşlardır. Dün Ankaradan gelmiş olan Rus sefiri M. Suriçte bir aralık vapura giderek kaptanla görüşmüştü. M. Suriç, orada gazetecilerle de görüşmüş ve bir arada resimleri çekilmiştir.

İkinci kaptan Kaminski İliç vapurunun kurtarılması için Türk bahriyelilerin sarfettikleri gayretten şükranla bahsederek diyor ki:

— Alemdar vapurunun kaptan ve mürettebatı, bu işte vazifelerinde fazla çalışmışlar, bize karşı büyük bir fedakârlık ve dostluk eseri göstermişlerdir. Bunun hatırasını herzaman muhafaza edecek, bu fedakâr gemicilere karşı minnettarlık hissi besliyeceğiz."

Ziyafet samimî bir surette geçmiştir. İliç vapuru dün akşam limanımızdan İskenderiyeye hareket etmiştir.

Rus konsolosu M. Zviling dün Seyrisefain Umum Müdürü Sadullah B. i ziyaret ederek teşekkür etmiştir. M. Zviling Alemdar gemisi kaptan ve murettebatına da ayni suretle teşekkür etmiştir.

Tramvaylarda Kış tarifesi

Bazı hatlarda değişiklikler oldu

Tramvay Şirketi; birkaç günden beri kış seyrüsefer tarifesini tatbika başlamıştır. Şirket, eski tarife tatbik edilirken Edirnekapı - Sirkeci, Topkapı - Sirkeci, Yedikule - Sirkeci arasında işleyen çift arabaları, gece saat 21 den sonra tek arabaya çeviriyordu. Yeni tarife tatbika başlanalıberi, bu hatlarda akşamları 19 buçuktan itibaren tek hat işletmeğe başlamıştır. Bu hal izdihamı mucip olduğundan şikâyet edilmiştir.

Şevki B. Ankaraya gitti

Muhtelit Mübadele komisyonu Türk Murahhas Heyeti Reisi Şevki Bey dün Ankaraya gitmiştir. Şevki Bey Ankarada Komisyona verilecek yeni tah-

Benzinden Tasarruf

Yunanistanda otomobiller haftada dört gün işliyorlar

Benzinden tasarruf temini birçok memleketleri meşgul eden bir meseledir. Gelen malûmata nazaran Yunan iktisat nazırı M. Pesmazoğlu Dahiliye nazırı ile müştereken bir proje hazırlamış ve projeyi aynı zamanda itibaren tatbik mevkiine koymuştur. Projeye nazaran, otobüsler müstesna, hususî ve taksi otomobilleri haftada ancak dört gün işliyecekleridir . Başka ifade ile otomobillerden çift numaralı olanlar hafta pazartesi, çarşamba, cuma pazar günleri, tek numaralı otomobiller de salı, perşembe, cumartesi ve pazar günleri işleyebileceklerdir. Yani haftanın en kalabalık ve tatil günü olan pazar günü bütün otomobiller işliyeceklerdir.

Bu suretle benzinden bir hayli tasarruf temin edileceği hesap edilmektir.

sisat meselesile meşgul olacaktır.

Milliyet
Asrın umdesi «MİLLİYET» tir.

27 T. SANİ 1932
İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.
Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava gene bulutlu olarak devam edecek, rüzgâr şimal istikametinden esecektir. Dün hava tazyiki 762 milimetre, en fazla sıcaklık 11, en az sıcaklık da 6 derece idi.

Bütün İstanbul'un beklediği gün yaklaşıyor. **MEKTEPLİ KIZLAR** Perşembe akşamı **MAJİK** Sinemasında başlıyor. Biletlerinizi şimdiden alınız.

HİKÂYE

Vefiğin aşkları

Birkaç sene oluyor, o zaman Çamlıcada oturuyorduk. Sizden iyi olmasın bir arkadaşım vardı. İsmi Vefik. Bilmem tanır mısınız?. Biz ona şişman derdik. Bu ismi verişimizin sebebi biraz şişmandır da ondan.. Arkadaşlığımız çok iyidir. Fakat bir kusuru vardır. Çabuk kızar, asabîleşir. Hiç unutmam, bana bir gün bir kız meselesinden tabanca bile çekmiş, beni ölümle tehdit etmişti. Çünkü ben onun sevştiği bir kıza balta olamk istemiştim.Bu nasıl arkadaşlık? Bu, arkadaşlığa sığar mı?. Diyeceksiniz.. Fakat o, haksızdı.Çünkü bana bir gün:

— Sedat, demişti, ben ondan ayrıldım.

Size Vefiğin halini anlatmak için onun her sene bir kız sevip onu almağa karar vermesini hayatımın seyri değişecek, ben bugün belki böyle bir adam ol-

söylemekliğim kâfidir. Fakat sonra vazgeçer.. Fakat beni bir defa mühim bir meselede kurtarmış, himaye etmişti. Yani mıyacaktım. O zamanki iyiliğini hiç unutamam. Vefiği çok severim...

Vefik işte o zaman gene bir kıza delice tutulmuştu. Gözü hiç bir şey görmüyor, yalnız aşkile yaşıyordu. Bir gün karar vermişti. Evlenecekti. Bana:

— Sedat, dedi, artık evlenmiye karar verdim. Ondan ayrı yaşamak imkânı yoktur. Sen bana bir mektup daha yazıver. Vefiğin mektuplarını ben yazardım. O kendi yazısı ile temize çekerdi. Bu mektuplara varakpare diye isim takmıştık. Neyse.. Vefiği bir gün gene gördüm.Zaten her gün birkaç saat beraberdik. Düşer kalkardık.

— Nasıl, dedim, kararın kat'î mi?

— Kat'i, dedi..

Fakat tam o sırada sevdiği kız Çamlıcadan taşınmıştı. Onlar Arnavutköyünde bir yalı tutmuşlardı. Artık Vefik her sabah sefere çıkar gibi hazırlanıyordu. Doğru Arnavutköyüne gidiyor, bir sandal kiralıyor, akşama kadar yalının önünde akıntıya kürek çekiyordu. Sandalcılar bizim Vefiğin bir haylı parasını aldılar..

Aradan bir müddet daha geçti. Vefik babasına evleneceğini söyliyecekti. Fakat babası tesadüfen İzmire gitmişti. Bir kaç ay gelmedi. Vefik aşkından ölüyordu. Bu esnada sonradan öğrendik ki şu hadise cereyan etmiş: Vefik bakmış ki bu iş olacak gibi değil.

— Bu kızdan vazgeçeyim, demiş.. Ve tabiî vazgeçmiş.. Şimdi bu aşk hikâyesine ne buyrulur.. İlâhi Vefik sen çok yaşa. Tuhaf çocuktur. Biliyor musunuz Vefik kaç kız sevmiştir ve kaç defa evlenmiye kalkmıştır. Bunun sayısını ben pek iyi bilmiyorum. Fakat Nihat iyi bilir. Çünkü bütün aşk mektuplarını Vefiğin saklamasına rağmen gene Nihadın eline geçer..Çünkü Nihat onun çok yakın akrabasıdır. Daima biribirlerinin evlerine gelip giderler, teklifsiz girip çıkarlar.. Vefikte bir illet vardı. He sevdiği kızı almıya kalkar. Annesine söyler. Annesi:

— Aklımı kaçırmadım, seni evlendirecek kadar, der... Ve Vefik vazgeçer..

Geçen gün Nihada rasgeldim..

— Nasıl Vefik ne yapıyor, gene evlenmiye niyeti var mı?

Dedim.. Nihat güldü:

— Tabiî, dedi, her sene bir kere evlenmiye karar verir. Şimdi de Cenap isminde bir kızı seviyor, evlenecekmiş..

Ben:

— Öyleyse Cenabı Hak yardımcısı olsun, dedim...

FELEK

Bizde iş Taksimi!..

Bizde insanlar işi ihtisaslarına bakarak aramazlar ve bizdeki iş tevzii böyle bir esasa müstenit değildir. Birisi bir iş arar. O esnada münhal olan bir yer bulursa oranın ehli olur. Onun içindir ki; birisi iş ararken sorulursa:

— Her iş yaparım! cevabını verir. Bu cevap "muayyen hiç bir iş yapamam" demeye muadildir.

Maalesef ne memur tayinlerimiz, ne işçi araştırmamız muayyen esas ve usullere bağlı olmadığından ekserî yerler böyle "her işe" yarayanlar tarafından işgal edilmiştir ve gene maalesef, hiç bir işte mütehassıs aranmadığı görüldükçe yeni mütehassıslar yetişmemekte, eskiler de ihtisaslarını terketmektedirler.

Onun için musikişinas eczacılar, doktor kaptanlar, baytar şairler ne bileyim bilgisi ile yer arasında en ufak münasebet olmayanlara bizim memlekette çok tesadüf edilir. Zira Türkiyede insanların işi ihtisaslarile değil münhal yerlerle taayyün eder.

Yenicami saati

İstanbulda saat yüzünden bir adlî hâdise çıksa... Yani birisi ötekine "filân saate kadar iş olmazsa sen bana şu kadar lira vereceksin" dese de o adam o işi geciktirdiği için ara da dava çıksa, mahkemeler bu bapta hüküm vermekte izharı aczederler. Çünkü İstanbulda muayyen ve şehrin hakikî vaktini gösterir bir saat yoktur. Öteden beri yegâne âyar yeri gibi telâkki edilen Yenicami saati de bugünlerde on ikide durmuş, ne ileri ne geri gidiyor. Arkdaşlarımdan biri dün bana bu saati gösterdi ve dedi ki:

— Şu Yenicami saatine bak! Hanım yaşı gibi durmuş... Bir türlü ilerilemiyor.

Arabî aylar

İtiraf ederim ki; şu sıralarda her ne sebeple olursa olsun Kamerî ayların tarihini sorsalar güç söyleyebilirim. Ben değil çoğumuz böyledir. Dünyanın her yerinde ayın yani gökte ayın tarihlerini doğuş, büyüyüş zamanlarını, tam on dördünü ve sonunu takvimler gösterir... Eskiden bizde bunları tayin etmek hayli müşküldü. Çünkü Kamerî ayın başlangıcı için eski bir sistem takip eder ve hilâli görmeyi şart koşardık. Halbuki kozmoğrafya bundan binlerce sene evvel başlayan ve bundan binlerce sene sonra girecek olan ayın hilâlini güneş batarken ufuktan beş derece yukarıda olup olmayacağını tayin ediyor, şu halde bu iş bir hesap meselesidir. Buna rağmen İstanbulda Kamerî ay tarihlerini gösteren pek az takvim bulursunuz... Gazetelerde de buna dair bir malûmat yoktur ve daha şaşılacak ciheti bir kaç takvim var ki; Kamerî ayları yanlıştır. Canım! azacık olduğumuz yerden kıpırdasak, bir parça ilme doğru yaklaşsak ne olur?..

FELEK

İş ve İşçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş isteyenler

537 — İngilizce Fransızça usulu muhasebe ve daktilografi bilen bir madmazel iş arayor. 6 sene Osmanlı Bankasında çalışmıştır ve bonservisleri hamildir. Müteber bir yerde müsait şeraitle iş kabul eder. M. X. rumuzile İş büromuza müracaat.

Yeni eserler

Yirminci asır

Güzellik ile faydayı, san'at ile tefekkürü yanyana yürüttmekte öteden beri büyük bir muvaffakıyet gösteren Raif Necdet Beyin bu defa da (Yirminci asır) ünvanlı edebî, içtimaî ve felsefî bir eseri intişar etmiştir.

Cemiyetimizin ve (yo - yo) ya varıncaya kadar asrımızın bütün hususiyetlerini felsefî bir görüşle ve seyyal bir üslûpla tasvir eden bu cazibeli ve faydalı eser Yeni Şark kütüphanesi tarafından nefis bir tarzda tabolunmuştur. (Yirminci Asır)ı tavsiye ederiz.

Türkspor çıktı

Türkspor mecmuasının 9 uncu nüshası güzel resimler ve iyi havadislerle çıkmıştır. Karilerimize tavsiye ederiz.

Teşekkür

Yavrumuz Fehimin sekiz ay devam eden rahatsızlığı müteakıp ufuli münasebetile keder ve matemimize, cenaze merasimine iştirak etmek suretile hazır bulunan İstanbul lisesi talebesine, hocalarına ve sair muhterem zevata ayrı ayrı teşekküre teesürümüz mâni olduğundan gazetenizin tevassutunu rica ederiz Ef.

Merhumun ailesi

Ölüm

İstanbul Belediyesi Hesap İşleri Müdürü Cemal B. ölmüştür.Cenazesi bugünkü Pazar günü Beşiktaşta Valide Çeşmesinden öğle vakti kaldırılacaktır.

Yarın akşam ELHAMRA Sineması

Dünyanın en büyük Rejisörü **Ernest Lubıtsch'in** Maurice Rostand'in meşhur romanından muktebes en son ve en mükemmel eseri

ÖLDÜRDÜĞÜM ADAM

Tamamen Fransızca sözlü filmini takdim ediyor.

Baş Rollerde: LIONEL BARRYMORE - NANCY CAROL - PHİLİPS HOLMES gibi 3 büyük yıldız vardır. İlâveten; Paramount Jurnal'ın Paris ve Londra'da mütarekenin 18 inci senei devriyesini musavver hususî kopyesile beraber

Spor

Lik maçları

İstanbul Futbol Heyetinden: Lik maçlarına ait fikistürün tanzimi ve kur'a keşidesi için 28 teşrinisani 932 Pazartesi günü saat 17,30 da kulüplerin salâhiyeti haiz birer mürahaslarının mıntakaya göndermeleri ve mürahhas göndermiyen kulüplerin maçlara ithal edilmiyeceği ehemmiyetle tebliğ olunur.

Matbuat Almanağı

İstanbul Matbuat Cemiyetinden: Matbuat Cemiyetinin çıkarmak üzere olduğu senelik büyük almanağa cemiyetimiz azasının birer fotografisi konulacağından arkadaşların nihayet 30 teşrinisani 1932 perşembe günü sabahına kadar cemiyetimize ikişer kıta fotografларını göndermeleri rica olunur.

İmtiyazlı Şirketler Müdürü geldi

Nafia Vekâleti İmtiyazlı Şirketler Müdürü Ziya Bey dün şehrimize gelmiştir. Ziya Bey bir hafta kadar burada kalacak ve Terkos Şirketinin Kâğıtane de yeni yaptığı yavelisation tesisatını tetkik edecek ve şirketin mübayaası meselesile meşgul olacaktır.

RADYO

Bugünkü program

18 den 18,45 kadar Saz (Nihal hanım).

18,45 den 20 kadar orkestra.

19 dan 21,30 kadar Bedayii musikiye heyeti.

21,30 dan 22 kadar Goldenberğ Koro heyeti.

22 den 22,30 kadar Gramofon, ajans ve borsa haberleri, saat ayarı.

ARTİSTİK SİNEMASI

KARMEN

Operasını görmeğe gelenlerle hıncahınç dolmaktadır. Mükemmel musiki, eyi şarkılar?

İlâveten: FOX en son dünya havadisleri ve ayrıca ilmi bir film "MANTARLAR"

GUSTAV FRÖHLİCH ve DOLLY HAAS "AŞK RESMİ GEÇİDİ" filmi ile kıyas edilen

Kadın Asker Olursa

muhteşem filminde taklit edilemiyecek derecede yüksektirler.

Pek yakında MELEK Sinemasında

Bütün şehir halkı
Az seviyorum...
Çok seviyorum..
Candan seviyorum...
Şarkısını taganni ediyor.
FERNAND GRAVEY ve FLORELLE tarafından temsil edilmiş

CANDAN SEVİYORUM

Sevimli ve zengin film
ELHAMRA'da
Ancak bugün, bu akşam ve yarın son matinesine kadar gösterilecektir.

BUGÜN
OPERA SİNEMASINDA
KONGORİLLA
filmini mutlaka görünüz, beğenecek ve alkışlayacaksınız. Afrikanın bakir ormanlarında alınmış hiç bir hiylesiz filmdir.
İlâveten:
PARİS GECELERİ.

ZAYİ — İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünün 11/17 sıra defter numaralı İş Bankası tarafından verilen 804 liralık teminat mektubuna mukabil verilen makbuz zayi edilmiştir. Nüshai saniyesi çıkarılacağından hükmü olmadığı ilân olunur.

Avni ve Hasan

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatrosu
Darülbedayi Temsilleri
Bu akşam saat 21,30 da
(ÜÇ SAAT OPERETİ)
Yazan: Ekrem Reşit Bey.
Besteleyen Cemal Reşit Bey.
Umuma
3 perde 27 tablo.
798

Harik Hayat Kaza ve Otomobil
Sirgortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmamız. Telefon: Beyoğlu 4886. 65

Etem İzzet
Beyin kitap halinde çıkan son romanı:
Göz yaşları!.
Bütün kitapçılarda vardır

"Milliyet„ in romanı: 25

ÂDEM ve HAVVA

Yaşar Nabi

Kardeşim yirmi üç yaşında öldü. Halbuki İstanbula ne ümitlerle gelmişti. Gezecek, eğlenecek ve kıl bol gülecekti.

Celâlin ölüşü hayatımın, en büyük, en unutamıyacağım hâdisesidir. Onu hatırlamadığım gün yoktur. Kardeşimin, sapasağlam yanımdan ayrıldrktan iki saat sonra ölüm haberini aldığımı her düşünüşte soğuk bir terin ensemden aşağı indiğini hissederim. Ne zaman yalnız kalsam, ne zaman muayyilem işlemiye başlasa derhal Celâlin serzenişle dolu gözlerini görür gibi olurum. Sanki bu gözler bana daima : "Niçin beni öldürdün?„ derler. Ve ben ta iliklerime kadar ürperdiğimi, bütün sinirlerimin gerildiğini, şakaklarımın attığını hissederim.

O gün annemin haykırışlarını dinlememek, ablamın gözyaşlarını görmemek için evden kaçtım..Herkes sanki beni ittiham ediyordu. Artık köşke gitmeme de imkân yoktu. Ne yapacağımı bilmez bir de ötede beride dolaştım..

Ertesi gün mahkemede mühim bir davanın müdafasını yapacaktım Bu, kıskançlık yüzünden sevdiği kadını öldüren bir delikanlı meselesiydi.. O gün suçlunun annesi bana gelmişti.. Kendisine kardeşimin ölümünü anlattım, mazur görmesini söyliyerek arkadaşlarımdan çok muktedir bir avukatı tavsiye ettim.. Fakat imkânı yok söz dinlemedi.. Adeta ayaklarıma kapanırcasına yalvardı.. Müdafaanameyi evvelce hazırlamıştım. Kadıncağızın yalvarışlarına dayanamıyarak mahkemeye gittim. Fakat kendim de değildim,etrafımda her şey ben de bir rüya tesiri uyandırıyordu.

Genç katilin sararmış yüzü, çökmüş yanakları, hâkimin ciddî tavrı, müddeiumuminin lâkayt fakat sert sesi, hepsi bir sis tabakasile örtülü gibi idi.. Suçlunun sözlerini işitiyordum:

— ... Çünkü seviyordum,çünkü kıskanıyordum...

Ve hayalimde bir cenaze yatıyordu... Kanlar içinde bir cenaze... Bu, Denizdi. Ve ben başucunda şaşkın şaşkın elimde dumanı çıkan tabancama bakıyordum. Hâkimin bana hitap eden cümlelerinden müdafaa için sıram gelmiş olduğunu anladım.. Ve o zaman evvelce hazırladığım müdafanameyi açmadan başladım:

— ... Çünkü seviyordu.. çünkü kıskanıyordu.. çünkü sevmek ve kıskanmak ...

Sesimin heybetinden kendim bile korkuyordum.. Hastaydım,gitgide artan ateşim beni hezeyana sevkedebilirdi.. Fakat dehanın da böyle anlarda doğduğu muhakkak tır.. Neler söylediğimi hatırlamıyorum. Bu sözler şuurumun mahsulü değildi. Kanunun maddelerini zikretmiyordum.. Fakat hissediyordum ki bütün salon yalnız kulak kesilmiştir. Ve bütün salon kendini müdafaa eden masum bir mücrimi dinler gibidir.

Dışarı çıktığım zaman iki genç talebe yanıma gelerek ellerimi sıktılar:

— Müdafaanız bir harikaydı, diyorlardı.

Bunun şerefi bana ait değildi. Beni söyleten şuurum değil hislerimdi, hasta muhayyelemdi, ateşimdi ve nihayet Denizdi, Denizin hayaliydi...

Bu muhakeme ve müdafaa sahnesinin tesiri olacak o gece kâbuslu bir rüya gördüm. Hiç bir rüyam bende bu kadar büyük bir iz bırakmamıştır. Deniz ve Celâlin öpüştüklerini görüyordum ve ben onlara, elimdeki bir tabanca ile ateş ediyordum. Silâh mütemadiyen patlıyor, ikisinin de yüzlerinden kan bir şellâle gibi akıyor fakat dudakları gene ayrılmıyordu. Nihayet Celâl yere yuvarlanıyor ve ben Denizi kendime çekerek "artık benimsin, yalnız benimsin„ diyordum.

Hâlâ ayni hayal ne zaman gözlerimi kapasam ayni kuvvetle karşımda belirir. Bu kâbustan sonra içimde, Celâli ben öldürmüşüm gibi, anlaşılmaz bir azap kaldı.

Kardeşimin ölümü annemi çok sarsmıştı.. Zavallı kadın zaten hastaydı.. Ne zaman eve gitsem derhal gözyaşları boşanıyor, ağlıyor ağlıyordu.. Ve kızkardeşim bir şefkat meleği gibi onun başından ayrılmıyordu. Ben bunu yapamıyordum. Gözyaşlarına artık tahammül edemiyordum.. Bir damla yaş sızdırmıyan gözlerim gözyaşı görmiye tahammül edemiyordu.

Kardeşimin ölümünden sonra bir hafta köşke uğramadım. Fakat bir gün Denizi görmek arzusu ben de okadar mukavemeti imkânsız bir hale geldi ki ayak basmamıya yemin ettiğim evin kapısını çaldım. Kapıyı emektar uşak açtı ve karşısında beni görünce hayretle süzdü..

— Ne var, ne yok? Dedim.

— Ah beyim, başımıza gelenleri sorma, dedi. Deniz Hanım gittiği gündenberi Paşanın hali bir tuhaflaşmıştı. Dün birkaç doktor geldi, iki saat muayene ettiler.. Zavallı adamın aklına zarar gelmiş..Aldılar, hastaneye götürdüler..

Neler oluyordu da benim haberim yoktu.. Sordum:

— Deniz Hanım, nereye gitti?

— Bilmiyor musunuz? Günahı boynuna, ben de gelin hanımdan işittim: Bir ecnebi mühendisle İtalyaya kaçmış.. Hiç yakışık alırmıydı bu? Sen burada rahatını, kocanı, akrabalarını bırak ta kalk bir gâvurla kaç.. Meğer bu kadın dedikleri kadar soysuzmuş..

— Ya, dedim.. Öyleyse, sen benim geldiğimi hiç kimseye söyleme...

— Süheylâ Hanımı, görmiyecek misiniz?

— Hayır, şimdi biraz işim var.. Sonra gelirim..

Hemen dışarı fırladım ve işte bu köşke son gidişim oldu . O zaman danberi Süheylâyı ancak bir iki defa mahkemede gördüm.. Ayrılmak için mahkemeye müracaat etti. Dava hâlâ bitmedi.. Fakat yakında boşanma kararını alacağımızı ümit ediyorum. Hoş bunun bence hiç bir ehemmiyeti yok ya!.. Sırf kadıncağıza bir iyilik olsun diye uğraşıyorum..

Annem bir ay yattıktan sonra öldü.. Kardeşimden sonra bu kadar kısa bir fasıla ile onu da gömmek bana çok acı geldi. Fakat Denizi görememekten mütevellit ıstırabım diğer bütün kederlerimi silecek kadar kuvvetliydi. Eğer onu bulabileceğimi hatırımdan geçirmiş olsaydım, arkasından koşmak ta bir an tereddüt etmiyecektim. Fakat artık hiç bir ümidim kalmamıştı. Çünkü kimse onun kiminle gittiğinden ve nerede olduğundan haberdar değildi.

Nasıl kendimi öldürmedim, nasıl Paşa gibi aklımı kaybetmedim, nasıl tahammül ettim, bilmiyorum. Herhalde çok mukavim bir bünyem ve dimağım varmış.. Denizi son gördüğüm gündenberi üç aydan fazla zaman geçti.. Annemin ölümünden sonra ablamı da görmedim. Çünkü eve gidemiyorum. Tanıdığım bütün insanlardan şeytandan kaçar gibi kaçıyorum. Esasen kaçmasam onların benden kaçacaklarını zannediyorum.

Her yer beni sıkıyor . Bir gece otelde, ertesi gece başka bir otelde kalıyorum. İki geceyi ayni odada

(Devamı var)

SAN'AT

Tiyatro

Japon Tiyatrosu

İmperator Heijô zamanında Japonyanın Yamato eyaletinde şiddetli bir zelzele oldu. Yer açıldı ve topraklardaki yarıklardan duman halinde tahammül edilmez ve başağrıtıcı kokular çıkıp etrafa yayılmıya başladı. Bu fena kokulu dumanı dağıtmak için birçok odun ve ağaç yaktılar, fakat beyhude.

Kolukuji mabedinin karşısındaki çimenlikte bir ihtiyar dansediyordu. Onun sıçrayıp oynarken yaptığı esrarengiz hareketler sayesinde o muzır kokulu duman uçup gitti. Ve ihtiyarın bu garip dansı Japon tiyatrosuna esas oldu.

Nihongi'ye inanmak lâzım gelirse Japon tiyatrosunun tarihi pek eski değildir. Dokuzuncu asırdan başlar.

Japonca tiyatro demek olan Shibai kelimesi çimenlik manasına gelir.

Japonların herşeyleri gibi tiyatroları da sür'atle tekemmül etti. Avrupanın meşhur piyeslerini bugün Japonyanın modern tiyatrolarında görmek kabildir. Fakat bu Avrupa piyeslerinden zevkalan yalnız Japon münevverleridir. Halk bunlardan ziyade yerli Japon tiyatrosuna rağbet eder.

Japon halk tiyatrosu bir nevi pandomimadır. Aktörler burada ancak vak'anın anlaşılmasına yardım edecek kadar konuşur, bağırır veya ağlarlar.

Bu gibi piyesler esasen malûm olan hikâyelerden, tarihten veya Japon kahramanlarının hayatından alınma olduğu için mevzuları halka yabancı değildir. Japon halkı sahnede boğazlaşmalar, kılınç ve kargı çarpışmaları, hançer darbeleri görmekten zevkaldığı için aktörler yaraların verdiği ıstırabı, ölümün dehşetini vücutlerinde, bilhassa yüzlerinde göstermek hususunda pek mahirdirler.

Bunun içindir ki yerde birkaç ceset bırakan oyunların sonunda bir tiyatro memuru elinde bir fenerle sahneye çıkar. Ve ışığı kendilerini ölmüş gibi gösteren aktörlerin yüzüne tutarak onların ıstırapla kıvrılan ağızları, ölümün soğuk havasile solan çehreleri taklit etmekte ne kadar muvaffak olduklarını seyircilere daha bariz bir şekilde gösterir.

Japonların kadınlardan Sadda Yacco gibi, erkeklerden Sesu Haïakawa gibi Avrupada hattâ bütün dünyada tanınmış meşhur aktörleri vardır. Japon tiyatrosunun birçok hususiyetleri, enteresan ve istifadeli taraf ları olduğu inkâr edilemez.

Bunlardan bugün bahsetmek bu sütunun tahammülü haricine çıkmak olur .

Belki bir gün gene Japon tiyatrosu bahsine avdet ederim. Bugünkü maksadım Japon sahnesine şöyle bir nazar fırlatmaktan ibaretti.

M. FERİDUN

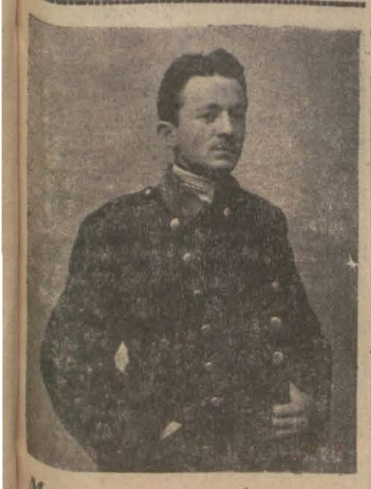

Merhum ressam İhsan Bey

Ressam M. Sami Beyin geçen haftaki san'at sahifemizde "merhum ressam İshan" hakkında bir makalesi intişar etmişti. Bu hafta da merhumun fotoğrafını dercediyoruz.

San'at ve Akademi

Resim san'ati bitmez tükenmez davaların varisi olmuş bir san'attir. Primitif'lerden bugüne gelinciye kadar realizm, natüralizm, empresyonizm, fütürizm, kübizm.. İlâhiri ünvanile her biri ayrı bir avazei tefevvukla san'atte bir hakkı tercih bir hakkı imtiyaz talebinde musir ve berdevamdır. Böyle evlât ve ensali asırlara müntehi bir san'atin kimbilir daha nasıl bir silsilei tahassüsat takip ederek devam edeceği şüphe götürmez hakikatlerdendir. Yalnız moda denilen mütelevvinül mizaç âmirin herkesin san'atteki zevk ve his terbiyelerine despotluk edebileceğine ben pek kani olanlardan değilimdir. Onun için hiç bir san'atkâra bu klâsik çalışan bir ezberci, bu modern san'at meftunu bir züppe, şu fütürizm iptilâsına uğramış bir serseri, beriki kübizme dalmış bir divane demiye lisanım varmaz. Görüşü, hissedişi ve ifade tarzlarile ayrılan bu mesleklerde aradığım nazar zairi mestedecek kudreti ibdaiyedir. San'at zaten zemininde tutunamıyan mesleklere kahkaha çiçeği kadar ömür sürdürmez.

Güzele güzellik vasfını vermekte çok düşünen Fransızlar san'atte bir mesleğin diğer mesleğe rüçhanına dair henüz bir hükmü kat'î verememişlerdir. Paris ki, bütün güzel san'atler âleminin merkezi ve bütün bu tefevvuk davalarının kaynadığı bir yerdir, orada öyle bir heyeti mümeyyize vardır ki sükûneti âsâp içinde resim sergilerini takip eder ve onların binbir aşıdan hasıl olma çiçeklerinden en nadide ve en birinci nevilerini ayırma da hiç tereddüt etmez. Klâsik olsun, modern olsun ne olursa olsun elverir ki intihap edilen bu eser bir bûyu hakikîi san'at taşısın. Bu sebepledir ki Grand Palais yi resmen küşat eden maarif Port Mayo'da açılan sergiyi benimsememezlik etmez. Endepandanına müsaadekâr davranan muhit Rapenlere de hürriyet bahşetmiştir. Galeri pöti Jorjta biribirini takip eden hususî meşherler kartiyelerde, salonlarda, dükkânlarda eksik olmaz. Bu sergiler resim san'atin de sükkânı arzın muhtelif lisanlarını tekellüm eden birer hoparlördür. Böyle milyonlarca eserlerin nazarları yoran lisanları içinde bunalmadan, sersemlemeden, yolunu şaşırmadan kurtulan san'atkârlara ne mutlu. . .

Paris, san'at lisanile Babil kulesi, san'atkâr izdihamile bir (Pekin) dir. Resim san'atinin eski yeni doğan, ölen bütün mesleklerinin mihri makarı olan bu faaliyeti mütemadiye kaynağında haricî tesirlerden masun, edvarı mesaisinin ciddî semerelerini vermekle müftehir bir müessese aranırsa Fansız Ekol dö Bos - Art'ını gösterebilirim. Fransız Güzel san'atler akademisi serveti ilmiyesi, metaneti tedrisiyesi, istikameti ciddiyesile dünya artistlerine hürmet ve tazim ihsas etmiş eski bir mabedi irfandır. O, arzın edyanı mütenevviasını, san'atin elsinei muhtelifesini nazarı itibara almaz; o, bir din ve bir lisan bilir. Bu, beynelmilel din ve beynelmilel bir lisandır. San'at: hakikî san'at.

Evet, Fransız Akademisi dünya artistlerinin nazarı ehemmiyete almak mecburiyetinde bulunacağı tecrübeli bir kronometredir. Bizdeki Güzel San'atler Akademisi ayni kültürün hadimi olan bir müessesedir. Bunun haricî cereyanlardan, gürültülerden, dedikodulardan münezzeh bir hayatı tedris geçirmesi elzemdir. Bir zamanlar onun bünyei mesaisini sarsanlar aksamı dahiliyesinden ziya de ibresindeki hassai ciddiyetin cevheri salabetinden şüphe etmişlerdir.

Akademi, bir memleket güzel san'atlerinin rasathanesidir. Hakikî san'at istikametini gösteren ibrei bitarafisi menfeat, arzuyu şahsî, tarafgirlik cazibelerine karşı küçük bi ihtiza za başladı mı derhal nazarı dikkati celbeder. Çünkü onun yanlış ve keyfî bir hareketi sonra bin âlâtı talimiyenin de bozuk ve paslı olduğu şüphesini verir.

Ressam
M. SAMİ

Kitaplar

Amca Bey

Ona daima rastgelirim. Vapurda, tramvayda, plâjda, balo da her yerde göbeğini sallıya sallıya bir neşe küpü gibi dolaşır. İstanbulda onun kadar nükte dan bir adam tanımıyorum. Onun hikmetli sözlerini işitip ona muhabbet bağlamıyan, onu sevmiyen yoktur. Komşu, bakkal, kömürcü, evli, bekâr, borçlu alacaklı, herkes ona gider, derdini söyler o da bu müracaatlere gayet ince, zarif nükteli cevaplar verir. Sizi eğlendirir.

Amca Beyi yaratan ve ona bu kadar zeki, bukadar fazıl bir dil veren Cemal Nadir'i tebrik etmek bir san'at vazifesidir.

Amca Bey, Cemal Nadirin san'at âlemine hediye ettiği kuvvetli bir tiptir. Zarif ve renkli bir kap içine topladığı albümünün ikincisini de çıkardı. Birinci cildi olsun, kinci cildi olsun gayet kıymetli ve emsalsiz karikatürleri ihtiva etmektedir. Gerek resim, çizgi san'ati noktai nazarından, gerekse nükte, incelik ve zerafet noktai nazarından bu albümler her türlü takdirin fevkindedirler. Hâdisatın en gülünç, en komik taraflarını görmek ve onları tesbit edebilmek gibi hususiyetler gösteren Cemal Nadir memleketimizin bu janrda çalışanları arasında en muvaffak bir sanatkârımızdır. Kendisini tebrik, eserini tavsiye ederiz.

S. N.

Münakaşalar

Bizde tenkidin Seviyesi

San'at âleminde gülünç maceralar dolaşıyor.

Peyami Safa Bey, bir piyesi görmediği halde, görmediğini itiraf ettiği halde tenkit etti. Bürhanettin B. (Felek) "Piyes görülmeden tenkit edilmez." dedi. Hem de böyle piyeslerin san'at namına bir leke olduğunu iddia eden Peyami Safa Beyin bu gafletini ifşa ve isbat etmekte ısrar etti.

Peyami Safa Bey, Bürhanettin Beyle bütün haksız münakaşalarında takip ettiği usulü tekrar ederek münazara adabına uzak kalan bir şekilde ve acayip bir irtifadan seslendi: Muhatabını küçük gördü. Bu hak Peyami Safa Beyin değil, Bürhanettin Beyin idi.

Romanlarını hikâyelerini okumadan aleyhinde yazı yazan münekkidi ayıplayan Peyami Safa Beyin ayni yazıda bu kabahati bizzat yapması da gösteriyor ki Peyami Safa Beyin yazılarında selâmeti muhakeme çok zayıflamıştır.

Gerçi karileri Peyami Safa Beyin daima böyle tezatlarla dolu yazılarına alışıktırlar. Fakat, asıl acıklı olan taraf, "piyes görülmeden, kitap okunmadan tenkit edilmez" gibi bir Zengibarlıya bile malûm olan hakikatleri burada bir kere daha söylemek mecburiyetinde kalışımızdır. Acaba bizde tenkidin seviyesi sahiden bu mu?.

S. N.

Yeni bir Müessese Dolayısile

Ordumuzun sert ve asîl profiline gölgesini düşüren alaylı zabitin cahil, posbıyıklı hayaleti çekileli seneler oluyor. Sivri sünginin bu yolda gösterdiği çevik istical ve atik sabırsızlığa karşı bilgi ve ışık ordusu tezcanlılık bertaraf batî bir hazım ile senelerce alaylı resim muallimlerinin mübalâtsızlığına göz yummuştur. Çok şükür nihayet Ankarada bir resim ve elişleri muallim mektebinin açıldığı, talebe kabulüne başlandığı kulağımıza çalındı. Memlekette her an ve her zaman yokluğunu duyduğumuz ve şiddetle öz lediğimiz bu müessese bir lüzum ve bir zaruretti. Artık Güzel san'atler Akademisinin resim şubesine tecvitli bir hançere ile Allah gani gani rahmet eylesin diyebiliriz. Öteden beri dünya resim cereyanlarına gözü yumulu, kalın kafalı kalan bu iskolâstik şube, ressam Halil İbrahimin bir yazısında koyduğu teşhisle malûmdu. Klâsiklikten çok uzak, doğru dürüst bir Akademizme bile yaklaşamamıştı. Görüyoruz ki yeni, genç müessese, san'atkâr yetiştirmekte olduğu kadar muallim vermekte de hissetle hareket eden Akademiden bu ikinci bakkı geri alıyor. Muallim yetiştirmeyi dört beş senedenberi Güzel San'atler Akademisi görüyor, senenin mutat zamanlarında açtığı "Orta mektepler resim muallimliği ehliyetname imtihanlarile,, söz de yapıyordu. Hep biliriz: Akademi uzun müddet ilmî mevkii sallantıda kalmış devekuşu gibi kuşlukla develik arasında seğirtmiş durmuş, misline ender tesadüf olunur bir müessesedir. Dağıttığı ehliyetnameler züyuf akçeler gibi irfan pazarlarında geçmemiştir. Halbuki bir zamanlar cümle kapısının üzerinde "Sanayii nefise mektebi âlisi,, tabelâsı asılıydı. Şimdi de küçük servili bir yoldan san'atin Karacaahmedine çıkan yerde muhkem dorik sütünların tutuğu bir "Frise,, üzerinde "Güzel San'atler Akademisi,, yazılıdır. Buna rağmen mezun ve ehliyetnamelerine bir resim muallimliği verilmek için orta mektep şahadetnamesi aranmaktadır. Yeni resim ve elişleri mektebi bu çok tuhaf gülünçlüğü de ortadan kaldırıyor. Öyle zannediyoruz ki mezunlarına oyun eden bu müessese resim şubesinin canvermesinde sillesini yiyenlerin derin âhı vardır. Bundan sonra resim kısmında üstatlıkları kendilerinden menkul zevatın himmetile sadece san'atkâr yetişecek demektir. Acaba bu, ne derece kabildir? İşte biz bu şubenin ölümünü bu imkânsızlıkta buluyoruz. Bir muhit ki, zengini ve fakirile hadekaların da bir zevki olduğuna inanamamıştır. Onlardan ne odalarının duvarları için bir tablo almayı ne de günün yüksek, derin bir haz içinde geçmesi için bir sergiyi (*) ziyaretleri beklenebilir. San'atkârın sayi bir nebze alâka ile bir dilim kara ekmeği bir kaşık çorbaya katık etmeğe de tekabül etmemeli midir? Şahsî serveti olmadan Güzel san'atler Akademisinde reism tahsiline kalkışanlar için meşkûk bir istikbal mev'uttur. Onlara meşhur açlık grevi kahramanı Kork belediye reisinin inat ve mukavemetini temenni ederken yeni resim mektebi atölyelerinde, tekbaşına sergiler açabilen çalışkan, velût genç unsurları görmek isteriz.

Erzurum: EŞREF

(*) Heykeltraş Zühtü ve ressam Ali Avninin sergileri.

Şarkta resim san'atı: 4

Minyatür ve Minyatürcüler

Şah İsmailin vefatından sonra resmi ve ressamı himaye etmekte oğlu Tahmasıp'ın çok hizmeti dokunmuştur. Bizzat kendisi de resme çalışırdı. Şah Tahmasıp, Sultan Mehmedin talebesidir. En çok ve en güzel resim yaptığına inandığı Sultan Mehmedin talebeliğini kabul etmekle beraber muzaffer Ali ve Kasım Alinin de gayet iyi dostu idi. Kütüphanesini onlara teslim etmişti. Bilhassa Miratın sohbetine pek teşne olan Şah Tahmasıp içki meclislerinde mutlaka Mirakın bulunmasını arzu ederdi. Bu malûmatı Münsî'nin eseri tevsik etmektedir. Behzat mektebinin bu saydığımız değerli san'atkârlarından sonra Acem san'atı şevket ve azametini kaybetmeğe başlamıştır. Şah Tahmasep'in sarayında refah ve

Şah Tahmasıp bir av seyahati esnasında (1611) e ait bir minyatür.

himayesi altında klâsik Acem şairlerinin divanlarını minyatürlerile süsleyen bu san'atkârlardan sonra gelenlerde hep Behzat mektebinin tesiratı ve o devrin resminde görülen motiflerin tekerrürü görülür.

Acem resminin Şah Tahmasıp'ın son devirlerinde inhitata doğru yüz tutmasının sebeplerinde iktısadî ve siyasî vaziyetlerin tesirlerini âmil olarak aramak lâzımdır. Zira o sıralarda Şarktan Özbeklerin, Garptan Türklerin savleti devlet işlerinde şahı biraz daha teyakkuza davet etmiş olmasıdır ki resme olan inhimakinin zaafını tevlit etmiştir. Şah artık resme çalışamaz ve iktısadî sebeplerden dolayı ressamları eskisi gibi himaye edemez olmuştu. Boyalar çok pahalıydı. Ressamlar bunları himaye görmeksizin kendi hesabına tedarik ve ihzar edemiyecek vaziyete düşünce çalışmak imkânsızlığı karşısında bittabi san'at ta yavaş yavaş eski tantanasını gaybetmeğe başlamıştı. Bu devirde gelen Rıza Abbas gibi kuvvetli bir sanatkârla nihayet bulan Acem resmi on yedinci asırdan sonra Garp ressamlarını taklit ederek karakterini kaybetmiştir. Rıza Abbas ile evvellkilerini biribirinden tefrik eden karakterler Rızanın şahıs ve gurup resimlerine daha fazla ehemmiyet vermesi ve altına imzasını atması gibi hususiyetlerdir. Çok velût bir ressam olan Rızanın İngiltere müzelerinden birinde bulunan Nizamî'nin "Hüsrev ve Şirin" adlı el yazısı bir kitaptaki minyatürleri bilhassa şayanı dikkattir. Bunlardan maadaları daha sade ve muayyen eşhasın portrelerini havi resimlerdir. Rızadan sonra, kendisinin bir çok mukallitleri gelmişse de Acem resmi tarihini Rıza ile kapamak zarurî bir vaziyettir. Avrupa resmine kadar taklit hevesi Acem resminin ölümünü ihzar eden en büyük âmil olmuştur. O devirden beri Acem minyatürcülüğünü ihya etmek kastile çalışan minyatürcülerden İstanbul Sanayli nefisesinde kendisile atelye arkadaşlığı yaptığım Tahir zade Hüseyin Bey kendi yolunda mütemadiyen çalışmakta olan bir minyatürcüdür. Bundan bir kaç sene evvel Medresetülhattateyn'in yazı sergisinde teşhir ettiği minyatürler bu vâdide kendisinden çok ümit verici işlerdi. Acemde olduğu gibi bütün Şarka resim sana'tının Garbe teveccüh etmesi şark resminin hususiyetlerinin kaybolmasına sebebiyet veren âmilerden birincisi ve en mühimmi olmuştur. Kanaatime göre Şark resim âlemi, Garbe ardını çevirmedikçe, bu feyyaz membalardan kendine bir hissei istifade çıkarmadıkça kanaatime göre şarkta yeni bir resim san'atı doğamıyacaktır.

Hindistana gelelim:

Hindistanda resim san'atının mahiyeti hakkında malûmat on altıncı asırdan başlar. Altıncı ve yedinci asırlarda Ajanta'da ilerlemiş bir resim sana'tından bizi haberdar eden fresk parçaları büyük ve geniş bir sahayı aydınlatmağa kâfi gelmiyor. Moğol istilâtından kısmen masun kalmış olan Hindistanda Babür'ün fethine kadar islâm hükümdarlarından hiç birinin Hint resmi ve ressamlığını himaye ettiğine dair bir işaret yoktur. Fakat bugün Alvar mihracesinin kütüphanesinde bulunan gayet nefis bir surette tezhip edilmiş Babürnamenin delâletile bu devirde ressamlığın himaye edilmiş olduğunu öğreniyoruz. Babürnamenin acemce el yazması renkli resimlerle süslüdür. Bu minyatürler bu devrin bariz karakterini bize göstermektedir. Fakat kadîm Hint san'atının mevcudiyetini bize haber veren saray ve mabet harabeleri kifayetsiz bir aydınlıktır. Umumiyetle Hint san'atı üzerinde dini tesirlerin hâkim olduğunu görürüz. Hint san'atının Veda, Brahma ve Buda âyinlerini tersim ettiğine dair vesaik gerçi pek az ise de Sangharama denilen manastırlarla Vihara denilen mabetlerin tezyinatı milâdın beşinci asırda Hint san'atı hakkında malûmatımızı biraz tevsi eder. Bu kadîm Hint san'atı nümunelerinden Salsette adasında bulunan tezyinat ta bu zümredendir. Dinî birer âbide olan bu mabetlerin ve fresklerinin hangi tarihalere ait olduğunu kestirmek müşküldür.

Brahma'ya ait esatirî vekayiin tasvirlerinde kitapları süsleyen minyatürlerde Acem tesirinin mevcut bulunduğu iddia edilir. Viyana müzesinde bulunan "Emir Hamza" kitabının resimlerile bu iddianın tevsik edilmekte olduğunu görüyoruz. Gerçi Behzat mektebi ile hiç bir alâkası olmayan

İmperator Ekber elinde bir tesbih. Bir Hint minyatürü. Saray nakkaşlarından Goverdhan tarafından yapılmıştır.

bu resimlerin Acem padişahlarının saraylarını süsleyen nakışların stiline yakın ve uygun olduğunda ittifak edilmiştir. Bu resimleri nmuhtelif san'atkârların elinden çıktığına dair iddialara tesadüf edildiği gibi Miri Seyit Alinin bu kitabı tezyin eden resimlerde çalışan san'atkârlara nezaret ettiği de söylenir.

Hindistanda resmin ve ressamın himaye gördüğü devir, Babür Hanım torunu ve Hümayunun oğlu Ekberin zamanı saltanatıdır. Daha çocukluğunda resim hocasının diğer muallimlerinden fazla bu şehzadenin üzerinde tesir yaptığı görülmüştür. Kendisi bilâhara resmi bırakmamış, çalışmış ve zamanı saltanatında ressamları bol himayesi altına almıştır. Hattâ rivayet ederler ki ressamlar kollarında eserlerile beraber huzuruna gelirler ve işlerini gösterirler, mükâfat alırlarmış. Hepsinin ayrı ayrı hükûmetten maaşları bile varmış... .

Ekberin sarayında çalışanların ressamlar hakkında Ekberin veziri Ebulfazıl'ın hikâye kitabında bazı malûmata tesadüf edilmiştir. Elliyi mütecaviz ressamın kitapları tezyin eden resimleri boyamakta çalıştıklarını ve halkın islâm dinine mugayir olduğu için biraz yadırgadığı resimlerin hükümdar tarafından himaye ve teşvik gördüğünü anlayoruz. Ebulfazıl'ın kitabına nazaran bu eserleri yapan san'atkârların bir kısmı da islâmdır.

Hint ressamları üzerinde görülen garp tesiri Ekber ve Cihangirin zamanı saltanatına aittir. İngiltere ile ticaret muahedesi yapan Hindistana gelmiş garp ressamlarından Hint san'atının müteessir olduğuna dair delil pek çoktur.

Cihangirin saltanat devrinde de ressamların himaye gördüklerini anlayoruz. Yalnız bu devrin resimlerinde en büyük karakter, bu resimlerin el yazma kitapları süslemek değil de doğrudan doğruya ayrı kartonlar üzerine yapılmış albümler, kolleksiyonlar halinde olmasıdır. Semerkantli Mehmet Nadir'in av manzaraları Mansur'un hayvan resimleri hep bu kabil resimlerdir. Sonra ayrı ayrı yapılmış erkânı hükûmetin portreleri de bu devrin bariz karakterini gösterir.

Bunda nsonra artık Hint resminin tereddî ettiğini görürüz. Zira bu hükümdar himayelerine Şah Cihanın saltanatını müteakip tesadüf edilmemektedir. Ressamlar himayesizlikten sefilâne bir hayat yaşamağa başlamışlar ve güzel eserler verememişlerdir. 1700 seensinden sonra vergilerin artması ve etrafta hâkim olan kıtlık seneleri başlamış ve san'at inhitata başlamıştır.

Elif NACİ

Edebiyat

Aruzla Şiirler

Celâl Tekin imzalı bir genç "Ateş damlası" isminde küçük bir şiir mecmuası neşretmiş... Kitabın içinde 38 parça, ekserisi kısa, manzume var... Şair mütevazidir, eserine yalnız "Ateş" ismini de verebilirdi. Fakat bir damlası ile iktifa etmiş.. Fakat söylemeliyim ki bütün kitabı okuduğum halde ateşten bir damlaya tesadüf etmedim. Bazan, mısraların arasında, insanın gözüne ilişen kıvılcımlar var.

Hele:

Etmiyor dertlerime yeni bir [dert zam Güneş,
Bu ne muazzam Güneş, bu ne [muazzam Güneş.

beytile biten "Bir akşam" manzumesi, "Adalar" isimli parça ve bunlara benzer daha bir kaç manzume var ki eser sahibinin çok acemi ve sathî bir heveskâr olduğunu derhal gösteriyor. Hemen bütün kitapta, mısralar iğreti, doldurma hissini veriyor. Usta bir san'atkârın, bir saz kamışı gibi düzgün ve parlak mısralarına "Ateş damlası" nda rasgelemezsiniz.

Manzumelerin en büyük kusuru da ahenk noksanlığıdır. Samimî bir ifade, ince hayallerin bulunmamasına mukabil, yerlerine iyi konmamış sert, sevimsiz kelimeler var.

"Akşam" isimli kıt'ada:

Susmuş - dili yok hayretin [her şey,

ve:

Sus, duyma fakat dinleme ruh [ey

mısraları bir kılçık gibi boğazımıza takılıyor. Bu iki mısrada genç şair akşamı terennüm etmek istiyor. Ayni lisanı kullanan, Fecriâtinin sayısız şairleri bile, o vakitler, bu kadar fena bir "akşam" görmemişlerdir. 1932 de bir genç istidadın "ruh ey" diye bağırması ne kadar tuhaf oluyor.

Celâl Tekin Beyin bütün kabahatı vezni, kafiyeyi, Edebiyatı Cedidecilerin sık sık kullandıkları bir takım boş kalıptan ibaret kelimeleri şiir zannetmesindedir.

Onun içindir ki bu genç arkadaş kitabının ilk 23 manzumesini aruz vezni ile yazmıştır. İçli ahengi, hakikî şiiri mısralarına dökemiyen bu şairin, aruzun ahenginden, bu vezne uzun seneler yataklık etmiş klişe kelimelerden imdat umduğu anlaşılıyor. Çünkü sanatkârın hece ile yazdığı 15 parça manzumenin kırık dökük olması, bize bunu gösteriyor. Kaldı ki, Celâl Tekin B. aruzu da en fena bir şekilde kullanabilmiştir.

Bu mısralarda aruz, asırlarca evvel, çöl ortasında, develerin ayak ve çan seslerinden ilk çıktığı zamanki iptidailiğini taşıyor. Bu gencin, manzumelerinin yarısından fazlasını aruzla yazması da, edebiyatımızın bugünkü tekâmül akışı ortasında, bir kuru çalı gibi gözümüze çirkin geliyor.

Maamafih, Celâl Tekin B. aruzla yazdığı manzumelerinde hece ile yazdıklarından daha şairdir. Meselâ ağlamağı, gözyaşını terennüm eden hece ile yazılmış:

Ömrümüz oldu yarı
Nerde çiçekleriniz?
Gözyaşları, ey temi
Neşe tomurcukları!

mısralarına mukabil, ayni hissi ifade eden (Fâilâtün, feilâtün, feilün) veznile yazılmış şu satırlar ne kadar güzeldir:

Birleşip ayni derin gamla yine
Yumdu gül renkli kapaklar o [gözü
Yine toplandı ümitsiz o gözün
Kanlı bir damla ateş kirpiğine

Bu genç san'atkârdaki kıvılcımların "Ateş damlası" olmasını temenni ederim.

Reşat FEYZİ

Poliste

Arabacıyı Neden vurdu?

Çıkan kurşunlardan da geçen bir yolcu yaralandı

Köprünün Kadıköy iskelesi yanında seyyar manavlık eden Uzun Mehmet Kantarcılar cad desinde Arnavut Halil İbrahimin kahvesi önünde otururken henüz anlaşılmayan bir sebepten Unkapanında Acem Alinin arabacısı 19 yaşında Hamdiyi tabanca ile müteaddit yerlerinden yaralamıştır. Uzun Mehmedin attığı kurşunlardan biri o esnada yoldan geçen Abdullaha isabet ederek kolundan hafif surette yaralamıştır. Yaralılar Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmışlardır. Uzun Mehmet yakalanmıştır.

Kumar

Ortaköy iskelesinde kahveci İbrahimin arka odalarında kumar oynattığı zabıtaca haber alınmış, yapılan arama neticesinde masa üzerinde 7 lira, kumarbazlar üzerinde de otuz lira bulunmuştur. 17 kişi yakalanmıştır. Kahve ocağı altında da dört paket eroin ve esrar nargilesi bulunmuştur. Muameleye başlanmıştır.

Ürken hayvanlar

Küçükpazarda Cami civarında oturan Priştineli Osman oğlu Nazifin çift altı arabası sebze yüklü olduğu halde Karaköyden geçerken hayvanlar birdenbire tramvaydan ürkmüşler ve yaya kaldırımına çıkarak İsmail Hakkı ve Abdullah isminde iki kişiye çapmışlardır. Beygirler biraz ileride yakalanmışlardır. Muhtelif yerlerinden yaralanan İsmail Hakkı ve Abdullah hastaneye kaldırılmışlardır

Meyhanede parasını çaldırmış

Tarlabaşında Emlâk yazıhanesi müsteciri Nesim Efendi polise müracaat ederek Hava sokağında Ali Beyin gazinosunda içki içerlerken cebindeki defter içinde bulunan 52 lirasının Şevket Efendi isminde birisi tarafından çalındığını iddia etmiştir. Tahkikata başlanmıştır.

Otomobil - Tramvay müsademesi

Kuzguncukta oturan Nesimin idaresindeki 1824 numaralı otomobil Üsküdarda Bağlarbaşında vatman Osmanın idaresindeki 124 numaralı tramvay arabasile çarpışmıştır. Tramvayın ön basamağı ve otomobilin ön kısmı parçalanmıştır.

Yanan talaşlar

Tahtakalede Kadıoğlu sokağında Sandıkçı Osmanın dükkânından yangın çıkmış, biraz talaşı yanmıştır. Yangın dikkatsizlikle yere atılan sigaradan çıkmıştır.

Eroin

Yenişehirde Kavun sokağında oturan Heroni Bayram sokağında şüpheli bir vaziyette dolaşırken çevrilmiş, üzerinde 24 paket heroin bulunmuştur.

Bir Macar karikatüristi şehrimizde

Macar karikatüristlerinden M. Kondor şehrimize gelmiştir. M. Kondor iki senede 32 memleket dolaşmış bir çok karikatür yapmıştır. Şehrimizde bir sergi açacak ve sergiyi ziyaret edenlerin karikatürünü yapacaktır.

Sovyetlerle Fransa

PARİS, 26 A.A. — Matin gazetesi, Fransanın pek yakında Sovyetlerle bir ademi teca vüz misakı imza edeceğini haber vermektedir.

İçkiye hazırlık

VAŞİNGTON 26 A.A. — Kongrenin bir takım azası, içki memnuiyeti kanununu tadil edecek olan kanun lâyihasına hafif şarapları ithal etmeğe matuf bir takrir vereceklerdir.

Belediyede

Tiyatro ve sinemalardan çıkanlar

Tiyatro ve sinemalardan gece çıkanlar için tramvay şirketi gece seferleri yapmaktadır. Topkapu, Edirnekapı gibi uzak semtlerde oturanlar Belediyeye müracaat ederek kendi semtlerine de gece seferleri ihdasını istemişlerdir.

Hamal kadrosu doldu

Hamal kadroları dolmuş bulunduğundan bir müddettenberi yeniden hamal kaydedilmemektedir. Hamallar için yeni bir talimatname hazırlanmıştır. Bu talimatname, tedkikî Belediyece yakında ikmal edilerek Vekâletin tasdikine arzolunacaktır.

Galata köprüsünün dubaları

Galata köprüsünün bir kısım dubaları tebdil edilmişti. Köprünün daha üçte bir dubalarının kısmen tebdil ve tamiri lâzım gelmektedir. Fakat bu hususta tahsisat mevcut olmadığından dubalarda bu sene tamirat yapılmıyacaktır. Dubaların bir sene daha mukavemet edebileceği yapılan muayeneden anlaşılmıştır.

Venizelos-Çaldaris arasında bir hâdise mi?

ATİNA, 25 — Başvekil M. Çaldarisin 1920 senesinde matrut zabitlerden Cerebis ile beraber M. Venizelos'u öldürmeğe teşebbüs etmiş olan Kiriakisi valiliğe tayin etmek istemesi Venizelist fırka mahafilinde derin bir heyecan uyandırmıştır.

Venizelistler, bu tayini kendilerine karşı hakaret addediyorlar.

M. Venizelos bu tayini hiç bir zaman kabul etmiyeceğini söylemiştir. Başvekil M. Çaldaris ise bunda ısrar ediyor.

Ayan Meclisi reisi Gonatas, canilerin Başvekil olduklarını söylemiş Başvekilin sözünü tahkir addederek aleyhine ikamei dava edeceğini söylemiştir. Zira, Başvekil bu sözle kendisini ima etmiştir.

Malûm olduğu üzere, Gonatas, Anadolu hezimetini müteakip, Gunaris ile altı nazırı kurşuna dizdiren ihtilâl hükûmeti riyasetinde bulunmuştur.

Bütün venizelist gazeteler, yeni kabinenin hava nazaretini, tasarruf masadile lâğvetmek istemesine şiddetle hücum ediyorlar. M, Venizelos Başvekile gönderdiği mektupta bu nazaretin lâğvı hem lüzumsuz, hem de memleketin müdafaası için muzır alacağını bildirmiştir.

Hükûmet gazeteleri, nazaretin lâğvı adi bir tasavvurdan ibaret olduğunu yazıyorlar.

Bu sefer 20,000 metreye çıkılacak

BRÜKSEL, 26 A. A. — Cevvî şualar hakkındaki tetkikatına devam eden fenci Piccard, stratosfer'e yeniden iki uçuş yaptırmağa karar vermiştir. Kendisi, bu yüksek tabakaya suut edecek balonlarda bulunmıyacaktır.

Uçuşlardan biri galiba 1933 de Belçikada ve diğeri ise belki 1937 de Hudson körfezinin şimalinde yapılacaktır.

Professeur Piccarda ilk uçuşunda refakat etmiş olan Belçikalı Cosyns, birinci balonun pilotu olacaktır. İkinci balonun pilotu, henüz belli değildir.

Uçuşların ikisi de arzdaki miknatisi sahanın tesirile inhiraf edip hava tarafından şiddetle massedilen ve bu sebeple ancak 18000 ile 20,000 metre arasındaki irtifalarda rasgelenin Cevvî şuaları tetkiktir.

Böyle bir tecrübenin yapılmasına imkân olup olmadığının tahkiki için Piccard kânunusaninin 4 ünde müttehidei Amerikaya gidecek ve burada tetebbüleri hakkında bir konferans silsilesi verecektir.

Hudson körfezi havalisindeki cevvî martlardan dolayı buradaki suut, oldukça tehlikeli olacaktır.

Piccard, bu muhataralı teşebbüse bünyeli iki Amerikalı fizik mutahassı girişebilecek kadar cesur ve kavi sısları bulabileecğini ümit etmektedir.

Fransız memurları arasında

PARİS 26 A.A. — Fransız memurlarından 4 grup, maaşlarda tenzilât yapılmasına mu halefet etmek için bir kartel ihdasına karar vermişlerdir.

Leningrad'da bir tiyaatro yandı

PARİS 26 A.A. — Matin gazetesinin Londradan aldığı bir habere göre Leningraddaki meşhur "Kızıl Tiyatro" bir yangın neticesinde harap olmuştur Enkaz altından 3 ceset çıkarılmıştı

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Mecliste hararetli müzakereler

(Başı birinci sahifede)

hat olduğunu söyledi: Bu kanundan istifade edeceklerin adedinin mahdut olduğunu, istifade edeceklerin kimler olacağının maddede tasrih ettirdi, ve ilâve etti:

— Bu kanun mer'iyete girdikten sonra maaşlar verilmeğe başlanacaktır. Şayet alâkadarlardan hazine ile alâkasını tazminat almak suretile kesmiş olanlar varsa onlardan aldıkları para maaşlarından kesilmek suretiyle birkaç defada istirdat edilecektir, dedi.

Lâyiha tayini esamiyle reye kondu, yedi ret, iki müstenkife karşı yüz altmış üç reyle kabul edildi.

Muhalif rey verenler

Muhalif rey verenler İsmail Hakkı (Amasya), Hasan Vasif (İstanbul, Galip (Bursa), Enver (Balıkesir) İbrahim (Cebelibereket) Hulûsi (Sinop), Emin (Eskişehir) Beylerdir. Mustenkif kalanlar ise Ahmet ihsan B. (Ordu) Muhittin Paşa (Kars) tir.

Maarif Vekilinin izahatı

ANKARA 26 A.A. — B. M. Meclisi bugün Reis Kâzım Paşa Hazretlerinin riyasetinde toplanmıştır.

Celsenin açılmasını müteakip satılan ve bilâhare istirdat edilen tarihî evraka ait şifahî sual takririne Maarif Vekili Reşit Galip Bey şu cevabı vermiştir:

"Muhterem arkadaşlarım; sorgunun cevabına geçmeden evvel umumiyetle evrak mahzenleri üzerinde kısa malûmat arzedeceğim.

Bunlardan birincisi, Babiâli hazinei evrakıdır. Babrâli hazinei evrakı 1262 tarihinde inşa edilen hazinei evrak dairesiyle Cevat Paşa kütüphanesi ve Ebussuut Efendi dersanesi içindedir. Bundan başka bugünkü İstanbul Vilâyeti binası altında Mülga sadaret evrak mahzeniyle dahiliye ve Şurayı Devlet evrak mahzenleri vardır. Bunların hepsi birden Babrâli hazinei evrakı denilen mecmuayı teşkil ediyor. Bunlardan asıl hazinei evrak binasında başlıca eski muahedeler, ve mukaveleler, fermanlar, iradeler, hüküm defterleri, mevacip defterleri, ordu ve donanma kumandanlariyle ve Vilâyetlerle olan muhabereye ait evrak durmaktadır.

Bunların heyeti mecmuası iyi muhafaza altındadır. Ve İstanbul vilâyeti binasının altında muhafaza edilen kısım tasnif edilmiş bir haldedir. Cevat Paşa kütüphanesi eskiden Topkapı sarayında iken meşrutiyetin ilânından sonra oradan kaldırılmış olan vesikaları ihtiva eden mahzendir. Taşınırken 600 araba yükü tuttuğu hesap edilmiştir. O zaman bunların 46 bini tasnif edilmiş, biraz sonra merhûm Ali Emiri Efendi de 100 bin kadar vesikayı padişah devirleri itibariyle tasnif eylemişti. Tasnif edilen vesikaların hacme göre takribî hesap yürütülürse Cevat Paşa kütüphanesinde bir buçuk milyon parça kadar vesika bulunduğu tahmin olunabilir.

Ebussuut Efendi mahzenine gelince; Babıali arkasında bulunan bu binada 1120 ilâ 1138 seneleri arasındaki 108 yıllık devre ait vesikalar bulunmaktadır.

İkincisi defterhane evrâk mahzenidir. Mülga defterihakaniye ait tapu evrak ve defterleri ihtiva ediyor. Sultanahmette defterhane binasında bulunmaktadır.

Maliye Evrak Mahzeni

Üçüncü maliye . nezareti evrak mahzenidir. Beyazıtta mülga maliye nezareti evrâk mahzeni binasındadır. Maliyenin nezaret halinde teşekkülünden beri toplanmış maliye evrâkını ihtiva ediyor. Bundan başka maliye nezaretinin teşekkülünden evvelki devre ait maliye evrâkına mahsus mahzen vardır ki, bu da Sultanahmette maliye evrâk binası mahzenindedir. Maliye nezaretinin teşekkülünden evvelki evrak bu mahzendedir. Topkapının iki tarafındaki taş odalarında bulunan evrak ile Helvane camiindeki evrak ta 1920 yılında buraya taşınmıştır.

Satılan evrak işte bu son arzettiğim mahzenlerde bulunan evraktır.

Beşincisi mulga Meşihat evrak mahzenidir. İstanbul müftülüğünün nezareti altında bulunuyor.

Altıncı evkaf evrak mahzenidir. Ayasofya camiinde evkafda toplanmış olarak bir çok vesikaları ihtiva ediyor .

Maarif Vekâleti, Evkaf U. Müdürlüğünün yardımiyle bu vesikaları 350 sandık içine yerleştirilerek İstanbul müzeler idaresinin nezareti altına konmuştur. Ayasofyada başka vesikalar da vardır. Bunlardan başka İstanbulda eski idarenin muhtelif dairelerine ait hususi evrak mahzenleri de vardır. Vilâyetlerde mülga şer'iye mahkemelerine ait tarihî siciller, Cümhuriyet müddeiumumileri emri altında bulunmaktadır. Bunların tarihî kıymetleri itibariyle büyük ehemmiyetleri vardır. Maarif vekâleti, Sultanahmet evrak mahzeninden satılan evrak işiyle ilk andan itibaren alâkadar olmuş ve bu meseleye dair yapılan bütün neşriyatı da ehemmiyetle takip etmiştir. Satışın durdurulması ve satış mesullerinin aranması için Maliye Vekili ile ve kaçırılan evrakın geri alınması için Hariciye Vekili ile çalışma birliği yapmıştır.

Vilâyetlerde bulunan muamelesi bitmiş eski ve yeni evrakın hiçbir bahane ile hiçbir zaman ziyaa uğramasına meydan verilmemesi ve bilâkis itinalarına ehemmiyet verilmesi Başvekâlet emriyle bütün alâkadarlara tamim olunmuştur. Arzettiğim cümle tamim içerisinden aynen çıkarılmıştır.

Geri alınan evrak

Bulgaristandan geri alınan evrak 53 çuval tutmaktadır ve Sultanahmet medresesinde muhafaza altına alınmıştır. Bu yıl hazinei evrakın tas

B. Atalay ve Emin B. ler

nif işleri için bütçeye 10 bin lira tahsisat konmuştur.

Bu evrakın tasnifi için bir komisyonun teşekkülü icra vekilleri heyetince 8-11-932 tarihinde karar altına alınmıştır. Bu komisyon, işine Ayasofyadan, Sultanahmet camiine devrolunan ve Bulgaristandan geri alınan vesikaların tasnifiyle başlayacaktır. Devlet evrak hazinesi işleri için düşündüklerimiz şunlardır:

1 — Muhtelif danrelere bağlı bütün devlet evrâk mehzenlerini bir makamın emri altında bulundurmak korunma tedbirlerini arttırmak ve sıklaştırmak,

II — Tarihî vesikaları yangına karşı emin bulundurmak için fennin bütün icaplarına göre tertibatı haiz binalarda toplamak.

3 — Tarihî vesikaları ilmî esaslar altında tasnif ettirebilmek için tertibat almak,

4 — Tasnif işlerine eski yazılara vâkıf bilhassa siyakat ve divanî yazıları 10 ilâ 15 sene sonra okuyabilecek kimse Türkiyede pek müşkülât la bulunabileceğinden lüzumu kadar yeni mütehassıslar yetiştirmek,

5 — Kıymetli tarihî vesikaları tasnif edildikçe neşre başlamak. Bunları tatbik etmek için hazırlanacak lâyihalar muhterem heyetinize getirilecektir.

Reşit Galip Bey takrir sahibinin vâki bayanatına cevaben de demiştir ki:

Heyeti Vekile kararı

Heyeti Vekile kararı arzettiğim gibi ayın sekizindenberi geçen zaman Refik Şevket Beyefendinin buldukları kadar fazla değildir. Karar mütehassıs bir komisyon teşkili hakkında dır. Vesikalardan istifade tasniflerin gayet ciddî, dikkatli ve ameli usuller altında yapılmasiyle kabildir. Bu da teşkil edilecek komisyon hakikaten mütehassıs, bu işe ehil adamlar tarafından teşkil edilmiş olması ve o şekilde terekküp etmesiyle şartlıdır. Bu itibarla geçen 17-18 günük zamanı fazla bulmayacağınızı tahmin ederim İntihapta ne kadar titiz ve itinalı davranırsak oraya bu kadar sıkı mali va ziyet içinde ayırıp tahsis ettiğimiz para faydalı ve ayni netice ve semere verecek şekilde sarfedilmesini temin etmek noktai nazarında olduğumuz için bizce fazla görülmemektedir.

Gümrüğe gelen çuvalların Müzeler idaresinin nezareti altınla verilmiş olduğunu arzettim. Ümit ederim ki bu maruzatım bunların en iyi ve emin bir ele tam ve salâhiyettar bir mercie teslim edilmiş olduğu hakkında size kanaat verir.

Bulgaristandaki evrakın orada tasnif edilmiş ve bir kısmının papalık kütüphanesine verilmiş olduğu hakkında vekâlette resmî bir malûmat yoktur. Bendeniz burada ancak resmî olarak malûmat verdim.

Maliye Vakilinin cevabı

Ayni mesele etrafında Refik Şevket Beyin Maliye vekâletinden vâki sualine de Maliye vekili Abdülhalik Bey şu cevabı vermişlerdir.

—Geçen sefer de sual üzerine arzetmiş olduğum veçhile müfettişler tahkikatlarını ikmal etmişler ve yapılan fezleke üzerine tahkikat evrakı Şurayi Devlete takdim edilmişti. Şurayi Devlet Mülkiye dairesi esasa girmeden evvelâ evrakı tetkik ettikten sonra 25-5-929 tarihinde tahkikatın beş kişiden mürekkep olarak bu evrakı tasnif için teşkil edilmesi teklif edilen komisyonda bu evrakın satılması hakkındaki kâğıdın altına muvafıktır diye mucip veren müsteşarlığa da teşmilini istedi.

Müsteşar onun üzerine müdafaanamesini gönderdi.

Şurayı Devlet tekrar tahkikata müsteniden müdafaanamesinin gönderilmesini istedi. Vekâlet te memurin muhakematı mucibince müsteşarlık hakkında tahkikat yapacak müsavi derecede veya ondan büyük memur olmadığından Vekilin bizzat fezlekesini yapması lâzım geliyor. O suretle fezleke yapılıp tekrar Şurayı Devlete evrak havale edilmiştir. Esas hakkında teşmili tahkikata karar verildiği için diğer memurlar hakkında şöyle veya böyle denmemiştir. Orada ekseriyetle teşmili tahkikata karar verildiği için bu suretle fezleke tanzim edilip takdim edilmek lâzımgeldi".

Tekaüt Kanununda tadilât

Bu izahatı müteakip rüznameye geçilerek 3 haziran 1930 tarih ve 1683 numaralı askerî ve mülkî tekaüt kanununun 53 üncü maddesinin tadiline ve 8 inci muvakkat madde olarak bir madde ilâvesine dair kanun müzakere ve kabul edilmiştir. Buna göre kanunun 53 üncü maddesi şu şekilde tadil edilmektedir:

"Alelıtlak ağır hapis cezasma veyahut hırsızlık, emniyeti suiisti mal, sahtekârlık dolandırıcılık yalan yere şahadet, yalan yere yemin, cürüm tasnii, iftira, irtikâp, irtişa ve ihtilâs suçlarından birinden dolayı altı ay veya daha ziyade hapis cezasiyle veyahut alelıtlak beş seneden ziyade hapis cezasiyle veya asgarî haddî bir seneden aşağı olmamak üzere mükerrer hapis cezalarını müstelzim suçlarla mahkûm olan memur veya mütekaitlerin tekaüt hak ve maaşları sakıt olur.

Bunlardan on seneden fazla hizmeti olan memurun bu kanun mucibince isabet maaşına ve mütekaitlerin muhassas maaşlarına nazaran yetimlerine cezalarının icrası müddetince maaş verilir. Cezalarının hitamında bu maaşlar kesilip, vefatlarında yine yetimlerine tahsis olunur.

Türk vatandaşlığını terkeden veya vatandaşlıktan ıskat olunanların kezalik tekaütlük hakları sakıt olur ve bunlar mütekait iseler maaşları kesilir. Ancak bunların Türkiyede kalan Türk vatandaşlığını muhafaza eden maaşa müstehak yetimlerinden nefakaya muhtaç oldukları sabit bulunanlar hakkında yukarıdaki hükümler tatbik olunur."

Muvakkat madde

Kanuna ilâve edilen sekizinci muvakkat madde şudur:

"Divanı âli veya istiklâl mahkemeleri tarafından bu kanunun meriyeti tarihine kadar vicahen veya giyaben herhangi bir suçtan dolayı mahkûm olanların mahkûmiyet hadlerine bakılmaksızın tekaüt hakları bu maddenin meriyeti tarihinden itibaren iade edilmiştir. Ancak 16 nisan 1340 tarih ve 487 numaraları kanunun 3 üncü maddesinde işaret edilenler bu hükümden istifade edemezler."

Meclis perşembe günü toplanacaktır

Istanbulda 11 aşı istasyonu

(Başı birinci sahifede)

harririmize demişti ki:

— Vekâletin emri bu yoldadır. Yaşlılar kızıla tutulmazlar diye kimse bir iddiada bulunmamıştır. Bazı yaşlılar da kızılılarla temas neticesi bu hastalığa yakalanmış olabilirler. Fakat bize şehir dahilinde böyle bir vak'a ihbar edilmiş değildir. Hastalığın tesirini bilhassa küçük yaşta çocuklarda gösterdiği muhakkaktır. Biliyorsunuz ki bugünden itibaren 11 yerde aşı istasyonları tesis edilmiştir. Hastalık, esasen ilk şiddetini kaybetmiştir. Vefiyat hemen yok gibidir."

Mekteplerde vaziyet

Şimdiye kadar yapılan kızıl aşıları hakkında Heyeti Sıhhiye dün Belediyeye izahat vermiştir. Verilen malûmata göre, şehrimizde hastalık bütün şiddetini kaybetmiştir. Evvelce hastalanan bir çok talebe iyileştikleri için tekrar mekteplerine dönmüşlerdir. Fakat 40 gün müddeti doldurmayan çocuklar mektebe kabul edilmemektedir. Bu müddeti doldurduğuna dair doktordan rapor getiren talebe mektebe kabul edilmektedir.

Limanda Yeni idare

(Başı birinci sahifede)

bel şekli hakkında ehemmiyetli bir çok noktaları ihtiva etmektedir. Hamdi Bey de beraberinde bu hususta yeniden bazı malûmat götürecektir. Bu projenin bu sene içinde kesbi kanuniyet etmesi kuvvetle ihtimal dahilinde görülmektedir.

Kararname Piyasaya yeni Hareket Getirdi

(Başı 1 inci sahifefde)

olunabileçektir.

Heyeti Vekile İktısat Vekâletine bazı eşyanın iki veya üç aylığını bir ay içinde ithali müsaadesi hakkını verdiği gibi gümrükte kalmasında mahzur görülen eşyanın ithaline müsaade etmek hakkını vermiştir.

Takas eşyası meyanına yeniden, kömürden maada, diğer madenler de ilâve edilmiştir.

İktısat Vekâletine daha bir kısım eşyanın menşelerine göre taksimi veya takasa tabi tutmak salâhiyeti verilmiştir ki bu eşya meyanında her nevi pirinç, her nevi yün ve kıl iplik döküntüleri, kıl mensucat ham pamuk mensucat ve pamuktan mamul bazı eşya, muhtelif camlar, aynalar, şişe ve cam eşya ve aletler, her nevi eşyayı züccaciye bulunmaktadır.

Alâkadarlar yeni kararnameyi memnuniyetle karşılamaktadırlar.

İspanyolca Yerine türkçe

İzmirdeki hareket hakkında Hacim Muhiddin B. ne diyor

İzmir Müsevilerinin ispanyolca yerine türkçe konuşmak üzre bir cemiyet teşkil ettiklerini yazmıştık. İzmir gazetelerinden biri bu mesele hakkında İzmir fırka vilâyet idare heyeti reisi Hacim Muhiddin B. ile görüşmüştür. Hacim Muhiddin B. diyor ki:

— Gayet tabiî bir neticedir. Zaten memleketimizdeki Museviler hukukî ve kanunî noktadan Türk oldukları için türkçe konuşmaları gayet tabiidir.

Bugün Musevilerin konuştukları lisan ispanyolcadır. Yani kendi milli ve dinî lisanları değildir. Kendisini bilen, yurdunu ve yurdunun öz evlâdı olduğunu isbat etmek istiyen Museviler de türkçe konuşmalıdırlar. Bu işi ben daha evel duydum. Karataş Ortamektep muallimlerinden Koryer Efendi Havrada dört beş yüz kişi huzurunda konferans vermiş ve çok iyi görülmüştür. Ben de Fırka namına kendisine bir mektup yazarak hareketini takdir ettirdim ve bu gibi teşebbüslerin devam etmesi faydalı olacağını bildirdim.

Dünyanın heryerinde, yabancı lisanlar konuşmak hoş görülmez ve yurdun milli lisanı konuşulur. Hattâ birçok memleektlerde mahalli lisan konuşmıyanlar ekmek bile alamazlar, tahkir edilirler. Hulâsa, tekrar edeyim ki, Musevi vatandaşlarımızın bu hareketi çok yerindedir. Umarım ki çok samimî olması lâzımgelen bu hareket durmaz ve yakın bir istikbalde bütün arkadaşlarımız türkçe konuşurlar ve bizi incitmezler...

Konyada yeni mezbaha

Konyadan yazılıyor: Belediye reisimiz Şevki Beyin çalışmasile şehrimizde yeni bir mezbaha açılmasına karar verilmiştir. Bu mezbaha, şahrin en iyi bir yeri olan koşu yerile, çiftlik arasında yapılacaktır. Şimdiye kadar görülen şekilleri nazarı dikkate alan Şevki Bey, refakatinde Sıhhat Müdürü Halit Bey olduğu halde evvelki gün, yeni mezbaha mahalline giderek tetkikte bulunmuşlardır.

Diğer taraftan mevsim dolayisile halihazırda faaliyette bulunan mezbahanın çalışma saatleri değiştirilmiştir. Bundan sonra mezbaha saat dörtte açılacak, yediye kadar hayvan kabul olunarak sekiz buçukta tatil yapılacaktır.

Şehrimizdeki mezbahada her gün 250-300 arasında hayvan kesilmektedir.

Fransız meclisinde itimat kararı

PARİS, 26 A.A. — Dün mebusan meclisi heyecanlı müzakerelerden sonra saat dörtte radikal sosyalistlerin ruznamesini kabul etmiştir. Bu ruzname, hükûmete 12 reye karşı 471 rey ile itimadı mübeyyindir. Celse, tekrar açıldığı zaman cenah meb'uslarından M. Herriot, sol cenah meb'uslarına karşı yaptığı şiddetli taarruzlarla bir çok hâdiselere sebebiyet vermiştir. M. Horriot, orada bulunmayan M. Painleve'yi muahaze etmiş, bunun üzerine M. Herriot, hava işleri nazırının adalete riayetkâr olduğunu söylemiştir.

KADIN

Bacalar

Çoklarımız vardır ki evlerinin bacalarını temizletmeği ihmal ederler. Halbuki bütün sene duman bu bacadan yukarıya doğru çıkarken soğuduğu için, bacanın cidarlarına siyah siyah tozlar bırakır ki, biz buna kurum deriz. Bu kurumlar biriktikçe, evvelâ baca çekmez olur. Bazen kurum parçaları yerlerinden koparak düşerler ve bacayı büsbütün tıkarlar. Nahoş bir kokusu da vardır. Bu kadarla kalsa iyi. . Bu kurum kabili iştialdir. Sobanızı yaktığınız bir gece, bir yangının çıkmasına kolayca sebep olabilirler. Kimse evinin yandığını istemez. Yalnız baca tutuşsa ve vaktinde yetişilip söndürülse bile, yangın telâşinin ne demek olduğunu biz İstanbullular herkesten daha iyi biliriz. Sonra, bacalarını temizletmeyip te bu suretle yangına sebebiyet verenlerden belediye ceza alır.

Bütün bu nahoş şeylere meydan vermemek için, evvelâ ihmal etmeden bir defa bacayı mükemmelen temizletmek lâzımdır.

Yalnız burada ihtiyatî bir tedbir olmak üzre şunu söyliyelim. Herkes evinde yarım kilo kadar kükürt çiçeği bulundursun. Şayet baca tutuşursa, telâşa meydan vermeden derhal bu kükürt tozunu sobanın içine atmalı ve kapağın kapamalı. Ayrıca ıslak büyücek bir havlu ile bu kapağı hava girmiyecek tarzda mükemmelen sarıp kapamalı. Mümkünse bacanın üstü de örtülebilir. Bu suretle tutuşan kurumlar havasızlıktan ve kükürt dumanından kendiliğinden söner.

Fakat böyle bir şeye meydan vermektense ,bacayı evvelden temizletmek ve içi rahat olmak iyidir.

Yastıklar

Hiç bir zaman modadan düşmiyen bir şey varsa, o da yastıktır. Şekli, eb'adı ne olursa olsun, salonda, stüdyoda, her yerde yastıkların yeri vardır. Koltuk, kanape, divan hepsi de yastıklarla süslenebilir. Koltuk, kanape ve sair nihayet istirahat için yapılmış vasıtalar olduğuna göre, ahşap kısmından kumaş ve pamuk kısmının daha fazla olması, istirahat hissini takviye eder. Yastık mobilyanın bir nevi mütemmimidir. Hem odanın içinde güzel bir dekordur, hem de rahatı temin eder. Çok kimseler yastıkları sui istimal ederler. Meselâ yeryastıklarının fazlalığı, salonun içinde gidip gelişi güçleştirir. Bundan başka kanape ve koltuklarda da fazla yastık, güzelestirmek istediğiniz odaya, bir yastıkçı dükkânı manzarası verir. Onun içindir ki, güzellik itidaldedir.

Sarışınlar azalıyor

Söylendiğine göre sarışın kadınlar gittikçe azalıyorlarmış. Bunu bir İngiliz âlimi söyleyor. Âlime göre evlenen kadınlar içinde yüzde 77 si esmer, 23 sarışın imiş.

Sarışın kızlar mı evlenmekten nefret ediyorlar, yoksa esmer kızlar mı daha ziyade talip buluyorlar. Burası malûm değil! Fakat istatistik yukarıdaki hakikati kaydediyormuş.

Eğer bu böyle devam ederse, üç yüz sene sonra artık sarışın kadın kalmayacakmış.

Göz Hekimi
PROFESÖR
Dr ESAT PAŞA
— BABIALİ —
ANKARA CADDESİ No 60

Ankara'nın en büyük
Kitap, gazete ve
Kırtasiye mağazası
AKBA
Kıtap evi ve kırtasiyecilik
Anafartalar caddesi
Telefon : 3377
Her lisanda gazete
mecmua ve kitap
Her nevi kırtasiye eşyası
ve mektep levazımı
Her türlü Fotoğraf
levazımı - makineler
ve amatör işleri
Etem Pertev itriyatı
Kütahya çinileri

Göz Hekimi
Dr Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehassıs
(Babıali) Ankara caddesi No.60

Memlekette

Ölülerin Altın dişleri

Çanakkalede bazı ölü soyucuları takip ediliyor

ÇANAKKALE, (Milliyet) — Çanakkaledeki bazı mezarları açarak ölülerin altın dişlerini çalmak gibi tüyler ürpertici şenaat gösteren bir takım şerirlerin ele geçmesi için şiddetle takibat yapılmaktadır. Bu hâdise derin bir nefret uyandırmıştır.

Çanakkaleden palamut ihracatı

ÇANAKKALE, (Milliyet) — İtalyan bandıralı şlepler stok halinde bulunan Palamut ve kuru baklayı almak için buraya gelmişlerdir.

Çanakkalede yılbaşı balosu

ÇANAKKALE, (Milliyet) — Yaklaşmakta olan yeni Yılbaşı gecesi Himayei Etfal ve Türk Gücü spor klübü tarafından müşterek bir balo verilecektir. Şimdiden alâkadarlar balonun geçen senelerde verilen balolardan kat kat üstün olması için çalışmaktadırlar. Ayni zamanda spor gücünün dinç, münevver, geçleri takdirin fevkinde bir gayretle Çanak kalenin spor ve fikir hayatı üzerinde geniş adımlarla ilerlemektedirler.

Çanakkalede arazi tahriri

ÇANAKKALE, (Milliyet) — Yeni arazi kanunu mucibince, kıymetlerdeki fazlalık şikâyetile mükellefler tarafından vaki müracaat üzerine toplanan komisyon köylerde tahrire başlamıştır.

Elli dört köyden ibaret olan merkezi vilâyete bağlı köylerin bir buçuk aya kadar ikmali tahmin edilmektedir. Bugünkü iktisadi vaziyete nazaran dört sene evvel takdir olunan kıymetlerin tadili köylü tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Tayyare kongresi ve Çanakkaleliler

ÇANAKKALE, (Milliyet) — Ankarada toplanacak olan Tayyare kongresine Çanakkale vilâyeti namına murahhas olarak seçilen Cemal ve Nazım Beylerle Ziraat Bankası heyeti umumiye içtimaına belediye ve Halk Fırkası reisi Veli ve Sezai Beyler iştirak etmek üzre hareket etiler.

İzmir Adliye başmüfettişliği

ÇANAKKALE, (Milliyet) — İzmir mıntakası adliye baş müfettişliğine tayin edilen Salih Hilmi Bey bir müddettenberi Çanakkalede meslekî işleriyle meşguldür. On güne kadar buradan hareketi muhtemeldir.

Aydın Halkevinin yardımları

Aydın muhabirimizden: Halkevi içtimaî yardım komitesi, dün akşamki toplantısında; Evvelce ilk mektep fakir talebesine sıcak yemek verilmek üzre sarfını kararaştırdığı 200 lirayi 450 liraya çıkarmış ve ayrıca orta mektep fakır talebelerinin pansiyondan yemek yemelerini temin için 200 lira yardım etmeği kararlaştırmıştır.

Komite, eski reisi Nafiz Beyin programı veçhile temsil koluna müsamereler tertip ettirmek suretile bu yavruların elbiselerini de temine çalışıyor. Temsil kolu içtimaî yardım komitesi menfaatına her on beş günde bir piyes temsil etmeği ve Güzel sanatlar komitesi da musikî konserlerile iştirak etmeği kabul etmişlerdir.

Komite şimdiye kadar 25 acezeye maaş tahsis etmiş, ayrıca sekiz öksüz çocuğun da bakımları için maaş bağlamıştır.

Komite gelen her müracaatı kabul ederek derin tetkikat yapmakta ve yardıma muhtaç olanlara yardım kolunu uzatmaktadır.

Komiteye Hilâliahmer ve Himayei Etfal cemiyetlerinin daha yakından zahir ve alâkadar olmalarını temenni ederiz.

Fatsa tüccarın bir şikâyeti

FATSA, (Milliyet) — Kasabamıza haftada bir defa olmak üzere yalnız Seyrisefain vapurları uğrayor. Bunlardan bazıları da yer olmadığından bahsile yük almıyorlar. Tüccarın işi geri kalıyor, ehali sızlanıyor.

Samsunda derleme faaliyeti

Samsundan yazılıyor: Samsun Halk Evinin muhtelif şubeleri idare heyetleri umumi bir içtima yapmışlar, ilmi ve idarî mühim kararlar vermişlerdir. Üç saat kadar devam eden müzakereler neticesinde her ay yapılmakta olan şube içtimalarının her on beş günde bir yapılması takarrür etmiş ve Halk Evinin dil derlemne faaliyetine ne suretle iştirak edeceği konuşularak bazı esaslar tesbit edilmiştir. Bu arada Maarif Müdürü Cemal Gültekin Beyin şimdiye kadar 600, Şakir Bey isminde bir zatin de 2000 kelime derlediği memnuniyetle öğrenilmiş ve bunlar üzerine tetkikat yapılması takarrür etmiştir. Bundan başka Ev tarafından bir Samsun tarihi yapılması, bir de mecmua çıkarılması muvafık görülmüş ve muallim Kâzım ve M. Şakir Beylerin bu hususta yardımlarından Evin istifade etmesi rica edilmiştir. Ev hararetle çalışmaktadır.

Bir kadın namaz kılarken yandı

BOLU, 24.— Elektrik fabrikasında yapılan tamirat dolayısile şehrimiz 10 gündenberi karanlıklar içerisindedir. Bu yüzden acıklı bir kaza da olmuştur: Muallim Can Beyin validesi sabah namazını [illegible] arken yanına koyduğu şa[illegible] eteği tutuşmuş ve [illegible] nun bir çok yerle[illegible] ara söndürüle[illegible] ağır olan kadın[illegible] k mümkün olamamış [illegible] anede tedavi esnasında [illegible] ştir.

Uzunköprüde kurt sürüleri

Uzunköprüden yazılıyor: Bir ara arkası kesilen kurt sürülerine son haftalar içinde yine sık sık teşadüf edilmektedir. Dün akşam üzeri dört azgın kurt Harmanlı köyünün kenarından geçmiş, ayni dakikalarda batı tarafından gelen diğer bir sürü ile birleşerek ormanlığa inmişlerdir. Bunları gören çobanlar ve tarlarında çift süren köylüler haylı korku geçirmişlerdir.

Yine bugün saat dörtte Çavuşlu köyünün kenarında otlamakta olan keçi sürüsüne hücum eden kurtlar üç keçiyi almışlar; çobanın haykırışı üzerine diğer bir geçiyi boğazından yaralayarak kaçıp gitmişlerdir. Bu kış kurtların pek fazla olacağı anla-

Lideri bu beyanında gizlenecek "Şimdiki rejim, velev cesu bu sun, ortadan kaldırılmalıdır.„ ğa, derin vadilere, uçurumlara inmekte devam ediyor.

Balta ile öldürdüler

Bergamanın Kınık nahiyesinde Çam köyde bekçilik eden Ali çavuş, Manisanın Arpadere köyü civarında feci bir surete öldürülmüştür.

Bu cinayetin sebebi; mer'a meselesidir. Katiller dört kişidir ve dördü de yakalanmışlardır.

Ali çavuş, Manisa hududunda bekçilik vazifesini yaparken Arpadere köyü halkından bazı kimselerle kavga etmiştir. Zaten bir mer'a meselesinden arada ihtilâf vardı.

Köylüler; kendilerine ait olmıyan bu merada hayvanlarını otlatmak istiyorlardı, Kavganın neticesi çok müthiş olmuş ve bekçi Ali çavuş öldürüldükten sonra meradaki susuz kuyulardan birisine atılmış, üzerine de taş doldurulmuş, bu suretle işlenen cinayet örtülmek istenmiştir.

Fakat bekçinin günlerce görünmemesi yüzünden, fena bir akıbete uğradığından şüphe edilmiş, yapılan araştırmada Ali çavuşun cesedi kuyuda bulunmuştur. Ceset, parçalanmış ve üzerine atılan taşlardan ezilmiş bir halde idi. Yapılan tahkikatta katillerin Arpadere köyünden Mehmet oğlu İsmail, İsmail oğlu Musa, Osman oğlu İsmail ve Halil İbrahim oğlu Mehmet olduğu anlaşılmıştır. Cinayeti balta ile işlemişlerdir. Katiller yakalanmıştır. Adliyece tahkikata devam edilmektedir.

Akhisar yolları

AKHİSAR (Milliyet).— Belediye reisi Cemal B. sokakları, cattelerı kâmilen tamir etmiştir. Diğer taraftan da dış yolların ıslahı ile Kazamız Kaymakamı Zeki B. meşğul oluyor. Merbut nahiyelerin karyelerin kaza merkezine kolaylıkla münakale temini hususunda ayrıca gayret ve yardım göstermektedir. Yayaköy ile Mermere nahiyeleri ile Süleymanlı köyünün şösesinin kaza merkezine kadar tamirine devam ediliyor.

SİNEMA

Haftanın en güzel filmlerinden..

"Öldürdüğüm adam„ filminde Phillip Holmes ve Nancy Carrol

Elhamrada

Öldürdüğüm Adam

Oynıyanlar: Lionel Barrymore, Nancy Carrol, Phillips Holmes.

Elhamra sinemasının göstermekte olduğu bu film hazin bir harp macerasıdır. Film Ernst Lubitch'in idaresinde çevrilmiş ve senaryosu M. Maurice Rostand'ın eserinden alınmıştır. Mevzuu şudur:

Büyük harbın sonlarına doğru fransız cephesinde mevzii taarrüz esnasında bir genç fransız askerî bir alman askerini vurmuştur. Ölüm halindeki alman gencinin istirhâmkâr nazarları altında fransız askerî Paul Renard almanın künyesini ve bilek saatile evrâkını alır, bunları bir gün alman gencinin ailesine iade edecektir.

Harp bitmiştir, fakat Paul genç almanın ölümünden harbi değil kendini mes'ul tutmaktadır. Fazla vicdan azabı duyuyor ve nihayet genç Alman'ın ailesine hem saatı, hem de evrakını vermek üzere Amanyaya gidiyor. Aileye evlâtlarını kendisi öldürdüğünü itiraf edecektir.

Almanyada küçük bir kasabada Doktor Hodlerin ve karısı münzeviyane yaşamakta ve harpte ölen evlâtlarının matemini tutmaktadırlar. Bu evde ayni zaman Elsa isminde bir genç kız vardır, ölen Valterin nişanlısı idi, o da başka izdivaç teklîflerini reddetmiştir.

Paul itirafatile bu ailenin rahatını bozmaktan çekiniyor, söyleyeceği bir sözün bu ailenin felâketine sebep olacağını anlıyor ve kendisini genç Valterin Paris'te tahsilde iken arkadaşı olmak sıfatile tanıtıyor. İhtiyar Holderin düşman bile olsa kendi oğlundan bahsedecek, onun hatırasını ihya edecek delikanlıya evini açıyor.

Aile efradile ve bilhassa Elsa ile Paul'un samimiyeti artmıştır. Beraber gezmeler, kasabada dedikoduyu mucip oluyor, Paul artık gideceğini Elsaya söyliyor, iki genç sevişmektedir. Elsa Valterden gelen son mektupta yeni bir yuva kurmasına müsade ettiğini söylıyor. Paul harpte Valterin kendi kurşunile öldüğünü ve bunu ihtiyar Holderine itiraf edip gideceğini söyliyor. Elsa daha evvel davranarak Paul'un kendisile evleneceğini ve artık Holderen'lerin evinden ayrılmayacağını ihtiyarlara söyliyor. Paul öldürdüğü adamın yerine orada kalacaktır.

3 üncü kolordu ilânları

Çatalca Müstahkem Mevki kıtalarının ihtiyacı olup açık münakasa ile satın alınacak olan 11.100 kilo kuru fasulyaya talibin teklif ettiği fiat pahalı görüldüğünden bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. İhalesi 29-11-932 salı günü saat 16 dadır. Taliplerin vaktinden evvel komisyona müracaatları.

(959) (6191) 971

* * *

Eskişehirde Dördüncü Kolordu ile Hava birliklerini ihtiyacı olup kapalı zarfla münakasaya konulan 210 ton Kiriple maden kömürüne talip zuhur etmediğinden bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. İhalesi 28-11-932 pazartesi günü saat 15 tedir. Şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için o gün ve vaktinden evel komisyona müracatları.

(960) (6192) 972

* * *

Kolordu ve Birinci Fırka kıtalarının ihtiyacı olup kapalı zarf usuliyle münakasaya konulan 72.000 kilo kuru fasulyaya talibin teklif ettiği fiat pahalı görüldüğünden bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. İhalesi 29-11-932 salı günü saat15 tedir. Taliplerin vaktinden evvel komisyona müracaatları

(961) (6193) 973

* * *

Birinci fırka hayvanatı ihtiyacı olup kapalı zarfla münakasaya konulan iki yüz bin kilo yulaf Ankarada ilân edilmediğinden ihalesi tehir edilmiştir. Mezkûr 200,000 kilo yulaf kapalı zarfla münakasada olup ihalesi 14-12-932 çarşamba günü saat 10 da yapılacaktır. Şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için o gün ve vaktinden evvel komisyona müracaatları.

(953) (6156) 903

* * *

Kolordu ve Birinci Fırka kıtaları ihtiyacı olup açık münakasaya konulan 13.800 kilo kuru üzüm talip çıkmadığından bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. İhalesi 29-11-932 salı günü saat 15,30 da yapılacaktır. Şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için o gün ve vaktinden evvel komisyona müracaatları.

(962) (6194) 974

* * *

Birinci Muhabere Alayı için pazarlıkla alınacak olan 85 kalem malzemeye talibinin teklif ettiği fiyat pahalı görülmüştür. İhalesi 30-11-932 çarşamba günü saat 15 te yapılacaktır. Teklifat muvafık görüldüğü takdirde ahşap ve kırtasi malzeme ayrı ve telsiz malzemesi de ayrı olarak ihale edilecektir. Taliplerin vaktinden evvel komisyona müracaatları.

(973) (6261)

* * *

4. K. O. kıtalarile Eskişehir hava birlikleri ihtiyacı olan 200 bin kilo un kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. İhalesi 20-12-932 salı günü saat 14 te dir. Şartnamesini görmek üzere her gün Fındıklıda 3. K. O. satın alma komisyonuna ve münakasaya iştirak edeceklerin o gün ve vaktinden evvel Eskişehirdeki komisyona müracaatları.

(6263) (1039)

* * *

Selimiye kışlasında piyade ve topçu alaylarında bulunan 70 araba gübre satılacaktır. İhalesi 30-11-932 çarşamba günü saat 15,30 dadır. Taliplerin o gün vaktinden evvel müracaatları.

(971) (6259)

* * *

K. O. ve I. F. ihtiyacı olan 66 ton patatesin son pazarlık günü olan 29-11-932 salı günü saat 16,30 da, ihalei kat'iyesi yapılacağından taliplerin o gün de vaktinden evvel komisyona müracaatları.

(972) (6260)

ZAYİ — Çift yük arabamın 4076 numerolu plâkasını kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Hüseyin oğlu Kâzım.

ZAYİ — 628 sicil numaralı arabacı ehliyetimi zayi ettim yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Hakkı.

Askerî fabrikalar ilânları

Bakırköy Barut fabrikaları efradı için aşağıda miktarı yazılı peynir, reçel ve kuru üzüm pazarlıkla mübayaa edilecektir. Şartnamesine göre vermek isteyenler 5-12-932 Pazartesi günü saat 14 te Tophanede Eski Salı Pazar Askerî fabrikalar yollamasında satın alma komisyonuna müracaat eylemeleri. (6248)

Kilo
80 Beyaz peynir
80 Vişne reçeli
150 Kuru üzüm

Darülâceze Müdürlüğünden:

Darülacezede yapılacak münakasalara iştirak için müracaat edecekler teminat akçelerini bankalara teslim ile alacakları kefalet mektuplarını talimatına uyğun olarak kapalı zarflar içinde tevdi etmeleri lâzımdır. Münakasa esnasında teminat para olarak kabul olunmaz.

(6250)

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis Balık Avculuğu Türk limitet şirketine ait olup Bebekte Karakol yanında İsmail Efendinin mağazasında ve Anadolu Hisarında meydanlıkta yedi Emin Bekir Efendi nezdindeki Balıkçılığa müteallik grip, kayık ve iskumru, palamut ve sardelye vesaire ağ ve gırgırları ve lüks lâmba ve sandık ve kayık teferüatı birinci arttırmada satılamadığından ikinci arttırması için talip olanların Anadolu Hisarı için 30-11-932 çarşamba günü saat on buçukta mahallinde ve Bebek için 1-12-932 perşembe günü saat 10 da Kezalik mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur.

İstanbul üçüncü icra memurluğundan: Bir borcun temini istifası için mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer Meşin Gem Çengel ve evrâk çantası İstanbulda Gedikpaşa tiyatro sokağında 10 No. lu sarraç fabrikasında 1-12-932 tarihine müsadif perşembe günü saat on birden on ikiye kadar birinci açık arttırma suretiyle satılacaktır. Taliplerin mahallinde bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

İstanbul 2 inci icra memurluğundan: Koltuğu, duvar aynası, lauman ve paraya çevrilmesi mukarrer tualet koltuğu, duvar aynası, yauman ve tualetin 30-11-932 tarihine müsadif çarşamba günü saat 9-10 arasında Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Sent Antuan kilisesi itisalinde 319-321 No lu itriyat mağazasından birinci açık artırması icra kılınacağından talip olunların muayyen gün ve saatta mahallinde hazır bulunacak memurine müracaatları ilân olunur.

ZAYİ — Mukadder ve Remziye yazılı mühürlerimizi zayi ettik yenisini çıkaracağımızdan eskilerinin hükmü olmadığı ilân olunur. Kasımpaşa Tahta Kadı mahallesinde çıkmaz çeşme sokağı Mukadder ve Remziye.

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Harp akademisi ihtiyacı için 1200 kilo sabun ve 1200 kilo kuru üzüm iki şartnamede alenî münakasa suretile satın alınacaktır. Münakasaları 29-11-932 salı günü sabun saat on dörtte kuru üzüm on dört buçukta Tophanede Merkez kumandanlığı satın alma komisyonunda icra kılınacaktır Taliplerin şartnamelerini görmek için sabah saat 9 dan ona kadar her gün ve münakasaya iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları.

(237) (5879) 299

* * *

Harbiye mektebi talebeleri ihtiyacı için 18 kalem spor malzemesi üç parça olarak ayrı ayrı pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 27-11-932 salı günü saat 10 da Tophanede Merkez kumandanlığı satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin izahat almak için sabah saat 9 dan ona kadar her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları.

(301) (6232) 1063

* * *

Kandillide Rasathane civarında Mir Objektif Revakları keşif ve plânı mucibince pazarlıkla yaptırılacaktır. Pazarlığı 28-11-932 pazartesi günü saat 10 da Tophanede Merkez kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin izahat almak, keşif ve plânı görmek için sabah saat 9 dan ona kadar her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları.

(303) (6257)

* * *

Topçu ve Nakliye mektebi ihtiyacı için 1500 kilo benzin pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 28-11-932 pazartesi günü saat 10 da Tophanede Merkez kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için saat dokuzdan ona kadar her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları.

(302) (6256)

* * *

Kuleli Lisesi ihtiyacı için 1680 adet yüz havlusu alenî münakasa suretile satın alınacaktır. 1-12-932 Perşembe günü saat 11,30 da icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için saat 9 dan ona kadar her gün ve münakasasına iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları.

(304) (6266)

ZAYİ — 1272 sicil numaralı arabacı ehliyetimi zayi ettim yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Abdülhamit.

ZAYİ — 1464 sicil numaralı arabacı ehliyetimi zayi ettim yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Halil.

Öksürenlere **Katran Hakkı Ekrem**

173

Bakırköy Malmüdürlüğünden:

Sahibi	Mahallesi	Mevkii	Dönüm	Zirai
Mariye H.	Kartaltepe	Aksu cad.	4	500
Anjel "	"	Kariye üstü	3	200
İsmail Kemal B.	"	Aksu		292
Fehime H.	Zeytinlik	4. ncü sokak		500

Vergi borçlarından dolayı 23-11-932 tarihinde satılığa çıkarılan gayri menkûlâta yevmi ihalede talip zuhur etmediğinden bir hafta müddetle müzayedesi temdit edildiğinden talip olanların 29/11/932 tarihinde Kaza İdare Heyetine müracaatları ilân olunur.

(6234)

Bakırköy Malmüdürlüğünden:

Semti	Kariye Mahalle	Sokak	Cinsi	Senelik Muhammen icar Lira K.	Müddeti
Bakırköy	Kalitarya	Köy üstü	12 dönüm bağ yeri	12 00	1/11/932 ilâ 30/11/935
"	"	" altı	maa kulübe manastır 30 dönüm tarla	30 00	" "

Açık arttırma usulile 20/11/932 tarihinde kiraya verilecekleri ilân olunan balâda cins ve evsafı yazılı araziye yevmi mezkûr da hiç talip zuhur etmemesine mebni 27/11/932 tarihine müsadif pazar günü saat on üçte ayni usul ile ihaleleri icra edilmek üzere bir hafta müddetle temdidine karar verilmiştir. Kiralamak istiyenlerin zikrolunan günde memuriyetimizde müteşekkil komisyona müracaatları

(6217)

Sadıkzade Biraderler Vapurları Karadeniz Postası

Dumlu Pınar

Vapuru 27 Teşrinisani

PAZAR

günü akşam saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon ve Rize) ye azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acentalığına müracaat. Tele. 22134.

MUSTAFA CEMAL Vapurları İzmir sür'at postası

Bursa vapuru 28 T. sani pazar'esi akşamı saat 15 te Karaköy rıhtımından doğru **İZMİRE**

hareketle Salı günü İzmire muvasalet ve Çarşamba günü İzmirden hareketle Perşembe günü İstanbula avdet edecektir.

Tafsilât için Küçük Rıhtım Han No. 4-5. Telefon 4.0913.

SEYRISEFAIN

Merkez acenta: Galata Köprubaşı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI

(İZMİR) 29 ikinci teşrin sal 11 de

TRABZON POSTASI

(ANKARA)

30 ikinci teşrin çarşamba 18 de Galata rıhtımından.

İZMİR - MERSİN POSTASI

(MERSİN)

30 ikinci teşrin çarşamba 10 da İdare rıhtımından kalkarlar.

Laster Silbermann ve Şü.

Telefon: 44647 - 6.

DOYÇE LEVANT Linye

Hamburg, Brem, Anvers, İstanbul ve Bahrisiyah arasında azimet ve avdet muntazam postaları:

Hamburg, Brem, Stetin, Anvers ve Roterdam'dan limanımıza muvasalâtı beklenen vapurlar:

CHIOS vapuru 2 kânunuevvel.

APOLONIA vapuru 6 kânunuevvel doğru.

AVOLA vapuru 15 K. evvele doğru.

Burgaz, Varna, Köstence, Kalas ve İbrail için limanımızdan hareket edecek vapurlar:

APOLONIA vapuru 10-15 kânunuevvel doğru.

Yakında Hamburg, Brem, Anvers ve Roterdam limanları için hareket edecek vapurlar:

ANDROS vapuru 28-29 T. saniye doğru.

ALIMNIA vapuru 5-6 K. evvele doğru.

THESALIA vapuru 10-11 K. evvele doğru.

CHIOS vapuru 14-15 K. evvele doğru.

ATHENA vapuru 20-21 K. evvele doğru.

Fazla tafsilât için Galatada Ovakimyan hanında Laster Silbermann ve Şürekâsı vapur acentalığına müracaat. Telefon : 44647-6.

Satılık Apartıman

Bütün konforu haiz şehri iki yüz on liradan fazla irat getiren yanında bahçeden müfrez on sekiz arşın yüzü olan bin arşın arsasile beraber ve yahut ayrı ayrı acele satılıktır. Görmek ve görüşmek istiyenlerin Kadıköy Moda caddesinde Sıhhat Eczanesi karşısında 113 numaralı binanın üçüncü katına müracaatleri.

İstanbul yedinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayi mahcuz ve paraya çevrilmesi mükarrer eşyanın 1-12-932 perşembe günü saat 9 ile 11 de Arap camiinde Balıkpazarı sokak aşçı Agop efendinin dükkânında paraya çevirileceği ilân olunur.

MISIR IŞ Limitet

Sermayesi: 100,000 Türk Lirası

Merkezi: ANKARA - Şubesi İSKENDERİYE

TÜRKİYE İŞ BANKASI tarafından tesis edilmiştir.

İTHALAT, İHRACAT, KOMİSYON VE EMANET İŞLERİ YAPMAKTADIR.

İSKENDERİYE de satılmak üzere emaneten mal gönderenler, hesabımıza, TÜRKİYE İŞ BANKASI şubelerinden avans alabilirler.

En iyi fiyatla, en az masraf ve komisyonla emin bir surette iş görmek istiyenlerin MISIR İŞ LİMİTED'i tercih etmeleri kendi menfaatleri icabıdır.

Telgraf adresi: MISIRİŞ-İskenderiye

460

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinden:

İstanbulda son birinci teşrin ayında çoğalmaya başlayan Kızıl vak'alarının devam ederek muhtelif semtlerde hastalar zuhuruna sebep olmaktadır. Sıhhatveİçtimaî Muavenet vekâleti bu vaziyeti nazarı dikkate alarak hastalığın önüne geçilmek için, alınan umumî tedbirlerden başka, son zamanlarda Avrupa ve Amerikanın bazı mahallerinde tatbik edilmiş olan ve bizde de bir kısım vilâyetlerimizde yapılarak iyi neticeler göstermiş bulunan Kızıl aşısının İstanbulda da tatbikına karar vermiş ve bunun için icap eden tertibatı aldırmıştır. Bu aşı 1 - 12 yaş arasındaki çocuklara tatbik olunur.

Aşı şimdilik İstanbulun, talebesi arasında Kızıl vak'aları çoğalan ilk mektep talebesine umumî bir surette tatbik edilecektir. Bununla beraber arzu eden ailelerin 1 - 12 yaş arasındaki çocuklarını aşılatabilmeleri için de aşağıda isimleri yazılı mahallerde birer aşı istasyonları tesis edilmiştir. Bu istasyonlara müracaat edecek çocuklara PARASIZ aşı tatbik edilecektir. Getirilecek çocukların evvelâ Kızıla tutulmağa istidadı olup olmadığı, yani aşılanmaya istidadı bulunup bulunmadığı ciltleri üzerine ya pılacak ufak bir aşı ile anlaşıldıktan sonra asıl aşı tatbik olunur. Asıl aşı birer hafta fasıla ile 4 defa yapılır. Birinci aşıdan sonra hafif kırıklık ve hafif ateş gibi haller görülebilirse de çocuk için zararsız olan bu haller müteakıp ikinci, üçüncü ve dördüncü aşılarda görülmez. Kızıl aşısının hiç bir tehlikesi olmadığından arzu eden aileler şimdiye kadar kızıla tutulmamış olan 1 - 12 yaş arasındaki çocuklarını serbestçe aşılatabilirler. Bu suretle hem kendi çocuklarını hastalıktan korumuş ve hem de hastalığın ortadan kalkmasına yardım etmiş olacaklardır. Aşı tatbikatına 26 Teşrinisani cumartesi gününden itibaren başlanacağından alâkadarların her gün saat 2 - 4 arasında semtlerine göre aşağıda isimleri yazılı istasyonlara mürcaatları rica olunur.

İstanbulda Beyazıt Mevki Tababeti. Beyazıt Nahiye Merkezi içindedir.

İstanbulda Edirnekapı Süt ve Mektep çocukları Bakım Evinde.

İstanbulda Eyip Belediye Dispanserinde

Beyoğlu Belediye başhekimliği "Kaymakamlık binası dahilindedir."

Beyoğlu Kasımpaşa Belediye Dispanserinde.

Beşiktaş Akaretlerde Süt ve Mektep Çocukları dispanserinde

Kadıköy Mühürdar caddesinde Belediye dispanserinde

Üsküdar Açık Türbede Süt ve Mektep Çocukları dispanserinde.

Bakırköy Belediye Başhekimliğinde

Sarıyer Belediye Başhekimliğinde

Beykoz Belediye Başhekimliğinde.

1010

İstanbul Belediyesi İlânları

Kadıköy dairesine ait bir eski Fort kamyon ve sökülmüş motör ve demir boru ve saire 29-11-932 salı günü saat 10 da mezkûr mahalde rıhtım üzerinde Belediye ambarında müzayede ile satılacaktır. Almak isteyenlerin o gün orada bulunacak memura müracaatları. (6251)

Lüzumu olan 50 adet bir kıyyelik çeşme musluğu, 75 üç yüz dirhemlik musluk, 100 yarım kıyyelik musluk, 100 şadırvan musluğu, 200 metre bir parmak galvanizli boru, 100 metre 1/2 parmak galvanizli boru, 50 kilo kete boru, 100 kilo yerli bezir yağı, 50 adet adî ip, 35 adet katranlı ip pazarlıkla alınacaktır. Talip olanlar tafsilât almak için levazım müdürlüğüne, pazarlığa girmek için de 45 liralık teminat makbuz veya mektubu ile 1-12-932 Perşembe günü saat on beşe kadar Daimî Encümene müracaat etmelidirler. (6254)

İstanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden:

Muhafaza memurluğu için istida ile müracaat etmiş bulunan efendilerin 1-12-932 tarihinde imtihanları icra edilmek üzere İstanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğüne müracaatları. (6247)

Üsküdar Malmüdürlüğünden:

Vergi borcundn dolayı müzayedeye çıkarılan Üsküdar Sinan paşa mahallesinin Karantina sokağında atik 29 cedit 39 No.lı 600 metre murabbaında bulunan arsanın kat'î ihalesi ilân tarihinden itibaren 10 uncu günü kaza idare heyetinde saat 15 te yapılacaktır. (6228)

Salatalarda ve yemeklerde, pilavda, tatlılarda lezzetine payan yoktur.

Kum, taş ve böbrek ve bilhassa safra, sarılık, ve karaciğer hastalıklarında kat'î şifa verir.

BAKER

Mağazalarında nazarı itibara alınan şey;

Evvelâ:

CİNS

dir.

Niçin??

ÇÜNKÜ: Baker mağazaları; şöhretini, yalnız fiat'arının itidali ile değil, BİLHASSA mallarının CİNSİ gayet mükemmel olması itibarile tesis etmiştir.

ÇÜNKÜ: Satılan malın; CİNSİ mükemmel olmazsa müsteriyi memnun etmek gayrı mümkündür,

ÇÜNKÜ: Malı ucuz, fakat CİNSİ mükemmel olmazsa; pahalıya mal olan bir ucuzluktur. 984

Beykoz Kazası Malmüdürlüğünden:

A. Kavağında Mirşah Mehmet Efendi mahallesinde senevî 84 lira kıymeti muhammeneli boğaz muhafızlığı binası üç sene müddetle icara raptedilmek üzere evvelce müzayedeye vaz ve ihalesi icra edilmiş ise de talibinin nükûlünden dolayı 22 T.sani 932 den itibaren yirmi gün müddetle yeniden müzayedeye çıkarılmıştır. Yevmi ihale 13 Kânunuevvel 932 salı günü saat 13 tedir. Taliplerin yevm ve saati mezkûrda Beykoz Malmüdürlüğüne mürcaatları. (6164)

939

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

1.12.932 tarihinden itibaren Feneryolu istasyonunun seyri seri ve hafif tam hamuleli ve perakende eşya nakliyatına kapatılacağı ilân olunur. (6218)

1053

Mevsim münasebetile

MEŞHUR

HACI BEKİR ZADE ALİ MUHİTTİN

Ticarethaneleri

Kaymaklı, hindistan cevizli lokumlar, kestane şekeri, tahın helvası, fondan, meyvalı çikolata, Halep yağile saray baklavası, tulumba tatlısı imal ediyor.

"S. HAYİM"

"İflâs TASFİYE Satışı"

Birinci İflâs Dairesinden:

Beyoğlu, Tepebaşı'nda Pera Palas oteli karşısında vaki ve müflis Sabitay Hayim Efendiye ait Şark müzesi namile maruf mağazadaki halı ve antika eşya ve sairenin satışına 30 Teşrinisani 1932 Çarşamba gününden itibaren başlanılacaktır. Satış Cuma ve Pazar günleri dahil olduğu halde her gün sabah saat dokuz buçuktan on iki buçuğa kadardır. Satış açık arttırma ile olup taliplerin vakti muayyende müracaatları ilân olunur.

İflâs İdare azası — İflâs İdare azası

Avukat İsmail Agâh — Avukat M. Adato

Birinci İflâs memuru

OSRAM-AMPULLERİ

senelerin tecrübelerini tecessüm ettirdiginden ziya iktidarındaki yüksekligi temin ederler.

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Ampullu şeker fabrikasının İstanbul depolarından kristal toz, sandıkta ve çuvalda küp şekerleri atideki fiatlerle her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal toz, kilosu 36,75 kuruş

Çuvalda küp, kilosu 38 1/2 kuruş

Sandıkta küp, kilosu 39 1/2 kuruş

Taşradan vuku bulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mesuliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirilir.

Adres: İstanbul, Bahçekapı 4 üncü Vakıf Han, 4 üncü kat, Telgraf adresi: İstanbul Şeker - Telefon: 24470-79

61

MAMA

Dr. Hakkı Şinasi

Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

179

Yeni model Allegro

Bir veya iki yüzlü bıçakları evvela taşa sürtmek ve badehu kayış üzerinden geçirmek suretiyle biler. Eyi tıraş olabilmek için herkese lazımdır. Mühim tekemmülat.

Heryerde satılır.

Umumi acentaları:

Burkhard Gantenbein ve Şe

Galata-Stambul

SATILIK LOKANTA

Karaköy'ün en kalabalık ve mutena mahallinde 70 senedenberi küçük aynalı lokantası namile maruf lokanta bütün levazımile ve binanın 120 hisse itibarile 67 hissesi satılıktır. Lokanta ve ayrı ayrı olarak ta satılabilir. Arzu edenlerin mezkûr lokanta müdiriyetine müracaatları ilân olunur.

1081

Dr. İHSAN SAMİ

GONOKOK AŞISI

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189

363

Dr. A. KUTİEL

Karaköy Börekçi fırını sırasında 34.

47

Nafıa Vekâleti

Satınalma Komisyonundan:

110,000 adet kayın yol ve 1014 adet kayın makas traversi kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

Münakasa 11/12/932 tarihine müsadif Pazar günü saat 15 de Nafia Vekâletinde icra edilecektir.

Taliplerin carî seneye ait Ticaret Odası vesikası ve teminatı muvakkatelerile birlikte ayni gün ve saatte Komisyona müracaat etmeleri lâzımdır.

Taliplerin bu husustaki şartnameleri birer lira mukabilinde Ankara Nafia Vekâleti Levazım müdürlüğünden, İstanbul'da Haydarpaşa'da Liman İşleri Müdürlüğünden tedarik edebilirler. (6121)

897

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti

Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğünden:

Çanakkale Sahil Sıhhiye Merkezi binasına yaptırılacak kaloriferin alenî münakasası Galatada Karamustafa paşa sokâğında İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezinde müteşekkil komisyonda 5 kânunuevvel 932 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 de icra edilecektir. Taliplerin şartnamelerini görmek üzere Ankara'da Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü Ayniyat muhasipliği ile Çanakkale Sahil Sıhhiye Merkezine ve İstanbul da mezkûr Merkez Levazım memurluğuna müracaatları. (5977)

666

İstanbul Sıhhî Müesseseler Mübayaa Komisyonu Riyasetinden:

Erzurum Vilâyeti için lüzumu olan ilâçlar olbaptaki şartnamesi veçhile ve 13 kânunuevvel 932 salı günü saat 14 te kapalı zarf usulile ihale edilmek üzere münakasaya konulmuştur.

Bu baptaki şartname ve listeyi görmek istiyenlerin komisyonumuza müra[illegible] (6189)

969

[illegible] Herriot, [illegible] nazırının adalete riayetkâr olduğunu söylemiştir.

Asipin Kenan

Tabletleri Sıhhat ve Muaveneti İçtimaiye Vekâleti celilesinin ruhsatı resmiyesile imal edilen bu tabletler baş ve diş ağrıları nezle ve soğuk algınlığının en birinci ilâcidır.

Kıymeti olmadığını ispat edene **10,000 lira** mükâfat verilir

MİLLİYET MATBAASI